

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 9 AUGUSTUS 1933

No. 919

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-
Voorzitter; C. H. van der Leeuw, Penningmeester; Mr. W.
M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree.
Directeuren: Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak;
Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam,
Amsterdam, 's-Gravenhage. Postcheque- en giro-rekening No.
145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch
Kwartalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen
het weekblad en het Kwartalbericht gratis en een reductie
op de verdere publicaties.

Aangeteckende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

8 AUGUSTUS 1933.

De daling van de geldrente bleef ook deze week
aanhouden; de vraag naar geld was buitengewoon
klein, zoodat de vrijkomende gelden uit termijnliqui-
daties en van terugkeerende Ponden- en Francs-be-
leggingen slechts zeer moeilijk plaatsing konden vin-
den. Particulier disconto daalde van 2½ tot 1½ à
1½ percent en de callrente liep terug van 1½ tot ¾
percent met overwegend aanbod, zoodat er, toen de
voor de maandswisseling genomen bedragen terug-
keerden, groote posten ongeplaatst bleven. Ook de
prolongatierente liep nog iets terug en sloot op ¼ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank
blijkt de binnenlandsche credietgeving met f 15,4
miljoen te zijn afgenomen; de post binnenlandsche
wissels daalde met f 9,8 miljoen, terwijl de belee-
ningen met f 5,6 miljoen verminderden. Het bezit
aan papier op het buitenland is teruggelopen met
f 10,4 miljoen, waartegenover een toename der
diverse rekeningen onder de activa der Bank staat
van f 12,4 miljoen.

De goudvoorraad nam toe met f 11,2 miljoen; de
voorraad zilver blijkt met ruim f 900.000 te zijn ver-
meerderd.

Onder de passiva der Bank liep de biljettencircu-

latie met f 19,9 miljoen terug. De saldi in rekening-
courant van anderen zijn met f 22,7 miljoen geste-
gen; het tegoed van het Rijk verminderde met f 4
miljoen en bedraagt thans nog slechts f 1,2 mil-
lioen. Het beschikbaar metaalsaldo onderging een
stijging van f 12,7 miljoen; het dekkingspercentage
bedraagt nagenoeg 80 pCt. tegenover 79 pCt. in de
vorige week.

* * *

De Dollarkoers onderging weder groote en onbe-
rekenbare schommelingen, zonder dat echter de ver-
andering in den koers per saldo belangrijk was. Ge-
opend op 1.79 trad een stijging in tot 1.86½ à 1.87,
waarna een daling plaats vond tot 1.78½ om na
verschillende schommelingen op circa 1.82 te sluiten.
Het Pond Sterling was flauw.

De in de angstperiode gekochte Ponden worden
regelmatig geliquideerd en oefenen een druk uit op
den koers, 8.26—8.19½. Fransche en Zwitsersche
Francs, Belga's en vrije Marken zeer stationnair.
Daarentegen registermarken belangrijk flauwer. Het
aanbod werd veel sterker; de koers liep 2 à 2½ Gul-
den terug. De overige koersen bewogen zich vrij even-
redig aan het Pond Sterling.

De termijnnoteringen liepen verder terug, hetgeen
bij de dalende geldrente niet anders te verwachten
was; drie-maands Ponden deden tenslotte 4 à 4½
cent agio en Fransche Francs 4½ à 5 cent agio. De
Dollar-termijnnotering bleef onveranderd, werd ook
reeds sedert meerdere weken niet door de geldmarkt
beïnvloed.

De goudprijzen liepen verder terug. Het agio op
de Londensche markt tegen den Franschen koers
kromp sterk in, zoodat het, bij den lagen stand van
de wisselkoersen, herhaaldelijk mogelijk was om zo-
wel in Londen als in Parijs baren te koopen niet
onbelangrijk onder den inkoopsprijs van De Neder-
landsche Bank.

LONDEN, 5 AUGUSTUS 1933.

De meest belangrijke gebeurtenis in de laatste
dagen was de hier uitgegeven £15 miljoen 4 pCt.
Canadeesche Leening, die in een paar minuten vol-
teekend was en beschouwd kan worden als een bewijs
van de toenemende solidariteit op economisch gebied
van het Britsche Rijk.

Gedurende deze week is disconto nog steeds zwak-
ker geworden met drie-maandswissels tot 7/32 pCt.;
dag tot daggeld noteert ¼ pCt. Schatkistbiljetten
zijn Vrijdag toegewezen tegen 5/16 pCt.

De stemming ter beurze blijft prijshoudend, niet-
tegenstaande een geringe bedrijvigheid. Staatsfondsen
blijven vast.

De Londensche deviezenmarkt is heel onzeker in
verband met de berichten uit Amerika, dat men
aldaar weer tot inflatiemaatregelen zal overgaan.

DE UITVOER VAN NEDERLANDSCHE BOTER NAAR NED. OOST- EN WEST-INDIË.

In den laatsten tijd, nu de afzet van onze natuurboter in de omringende landen moeilijker en moeilijker wordt, hoort men van verschillende zijden stemmen opgaan, die een ruimere afzet in de eigen koloniën in Oost- en West-Indië bepleiten. Aangezien in die gebiedsdeelen de Nederlandsche boter geen onbekende meer is, willen wij hier in het kort de plaats, die het artikel in onze koloniën inneemt, beschrijven.

Het grootste deel van de naar de koloniën gaande boter wordt verzonden in blikverpakking, veelal in blikken à 5 pond of 2½ kg. Aan de kwaliteit van het product worden speciale eischen gesteld, het moet toch onder tropische omstandigheden een geruimen tijd goed blijven. Met de reis er heen is al reeds ongeveer een maand gemoeid, daarna echter begint feitelijk eerst de ware beproeving voor het artikel, doordat de blikken opgeslagen worden in het pakhuis van den importeur om vandaar uit via de detailhandelaar geleidelijk hun weg naar den consument te vinden. Een en ander stelt aan de houdbaarheid van de boter wel geheel andere eischen, dan men hier te lande gewend is. Zeer belangrijk daarbij is, dat de boter ook bij langeren tijd opslag nog voldoende stijf blijft en niet week en slap wordt (hoog smeltpunt).

Consumenten van de geïmporteerde boter zijn de Europeanen, de inheemsche bevolking van onze koloniën gebruikt geen boter. Gezien het zooveel grootere aantal Europeanen in het uitgestrekte Ned. Oost-Indië behoeft het wel geen betoog, dat daar de behoefte aan boter vele malen grooter is dan in de zooveel kleinere gebiedsdeelen in West-Indië, nl. Suriname en Curaçao met bijbehorende eilanden. Bespreken wij laatstgenoemde streken dus eerst.

Suriname of Nederlandsch-Guiana.

In de volgende tabel hebben wij de invoercijfers van boter van de laatste jaren bijeengebracht:

Jaar	Totaal	Invoer van melkboter in Suriname.	
		Waarvan uit Nederland	Uit Br. en/of Fr. Guiana
1927	103 ton	103 ton	—
1928	110 „	109 „	1 ton
1929	104 „	103 „	1 „
1930	107 „	107 „	—
1931	113 „	113 „	—

Wij ontleenden de cijfers aan de officiële handelsstatistiek, die onderscheid maakt tusschen „melkboter” en „ghie”, een door de geïmmigreerde Britsch-Indiërs gebruikte olieachtige botersoort. Een onderverdeling van de „melkboter” naar natuurboter en margarine wordt niet gemaakt, zoodat in bovenstaande cijfers beide kwaliteiten begrepen moeten zijn.

Het belangrijkste punt is echter, dat Nederland in de botervoorziening van Suriname de voornaamste plaats inneemt. De kleine partijtjes, die af en toe uit de buurlanden Britsch- en Fransch-Guiana worden ingevoerd, betreffen geen boter in die gebieden bereid, maar slechts boter aldaar uit Europa of Noord-Amerika ingevoerd en vervolgens doorgezonden naar Suriname.

Curaçao.

De Benedenwindsche eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire vormen met de Bovenwindsche eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba één gebiedsdeel. De gezamenlijke invoer is als volgt:

Jaar	Totaal	Invoer van boter op Curaçao en bijbehorende eilanden.	
		Waarvan uit Nederland	
1927	82 ton	50 ton of 61. — %	
1928	115 „	69 „ „ 60. — „	
1929	121 „	60 „ „ 49.6 „	
1930	176 „	94 „ „ 53.4 „	
1931	135 „	46 „ „ 34.1 „	

Evenals bij den invoer in Suriname, wordt ook hier

INHOUD.

Blz.

DE UITVOER VAN NEDERLANDSCHE BOTER NAAR NED. OOST- EN WEST-INDIË door <i>Ir. W. Spoon</i>	622
Het nieuwe kartelrecht in Duitschland door <i>Dr. Rudolf Levy</i>	623
Munt en Volkswelvaart door <i>Mr. W. J. L. van Es</i>	625
AANTEKENINGEN:	
De economische toestand van Nederland in Juni 1933	628
De Theerrestrictie	629
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	631—636
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

geen onderverdeling naar natuurboter en margarine gemaakt.

Uit de cijfers blijkt, dat Nederland een belangrijk aandeel in de voorziening met boter van de 6 eilanden heeft gehad, van 1929 af echter is dat aandeel kleiner geworden. In de plaats er voor is Noord-Amerika gekomen, terwijl ook Denemarken en Duitschland een klein aandeel in den invoer behouden hebben. De kortere en veelvuldige verbinding met Noord-Amerika speelt in die verdringing van Europa een niet onbelangrijke rol.

Ned. Oost-Indië.

De invoerstatistiek van Ned.-Indië maakt onderscheid tusschen natuurboter en margarine, welke beide rubrieken daarenboven nog een onderverdeling hebben naar den aard der verpakking. Voor zover het ons onderwerp, de natuurboter, betreft, hebben wij de verschillende gegevens van de laatste jaren in de onderstaande tabel bijeengebracht.

Jaar	Invoer van natuurboter in Ned. Oost-Indië, verdeeld naar den aard der verpakking.						
	Totaal	in blikken		los verpakt		in vaatjes	
	ton	ton	%	ton	%	ton	%
1928	4.950	4.785	96.7	161	3.2	4	0.1
1929	4.958	4.755	95.9	194	3.9	9	0.2
1930	4.889	4.674	95.6	209	4.3	6	0.1
1931	5.269	5.029	95.4	235	4.5	5	0.1
1932	3.943	—	—	—	—	—	—

Zooals in den aanvang reeds opgemerkt, blijkt de groote massa van de boter in blikverpakking aangevoerd te worden, minder dan 5 pCt. komt onverpakt dan wel in vaatjes. Die boter wordt in de scheepskoelkamers overgezonden, zij moet na de lossing of terstond gedistribueerd of in een koelpakhuis aan den wal opgeslagen worden. Laatstgenoemde mogelijkheid is slechts in een enkele groote Indische havenplaats uitvoerbaar, zoodat het meerendeel van de koelkamerboter op snelle afzet is aangewezen. Verspreiding buiten de door de, over koelkamers beschikkende, mailboten aangelopen steden Medan—Batavia—Semarang—Soerabaia is dan ook praktisch niet mogelijk. Deze natuurlijke beperking van den afzet maakt, dat de aanvoer nimmer bijzonder groot kan zijn.

De aanvoeren van natuurboter in vaatjes komen geheel uit Nederland en zijn alle bestemd voor Java. Waar de overige boter-aanvoeren van afkomstig zijn, blijkt uit de volgende tabel:

Jaar	Invoer van natuurboter in Ned. Oost-Indië, verdeeld naar de herkomst.						
	Totaal	Uit Nederland		Uit Australië		Diverse landen	
	ton	ton	%	ton	%	ton	%
1928	4.950	379	7.7	4.568	92.3	3	—
1929	4.958	469	9.5	4.454	89.8	35	0.7
1930	4.889	300	6.1	4.559	93.3	30	0.6
1931	5.269	214	4.1	5.036	95.6	18	0.3
1932	3.943	—	—	3.914	99.3	—	—

Ons aandeel blijkt maar zeer bescheiden te zijn; het is Australië (met Nieuw-Zeeland), dat de boter-aanvoer beheerscht en, naar de cijfers aantoonen, in de

laatste jaren zoo mogelijk nog krachtiger dan voor enkele jaren het geval was. Hetgeen Australië over laat, moeten wij nog deelen met Denemarken, terwijl van een zeer klein gedeelte, dat via Singapore (overscheep) wordt aangevoerd, de herkomst niet met zekerheid is op te geven.

Zoowel bij de los verpakte als bij de in blik verpakte boter, neemt Nederland ongeveer dezelfde plaats in; de verdringing door Australië blijkt dus voor beide verpakkingwijzen even sterk te zijn.

De gunstiger ligging van Australië t.o.v. ons Indië speelt natuurlijk bij de overheersching in den boteraanvoer een groote rol. En vanzelfsprekend stelt men in Australië alles in het werk het groote aandeel in den invoer te behouden. Een der maatregelen daartoe is wel de controle van overheidswege op de kwaliteit van de te exporteerende boter. Wij meenen die controle niet beter te kunnen beschrijven dan door hier de tekst ervan over te nemen, zooals door het Departement van Handel te Melbourne medegedeeld (zie b.v. het speciale Australië-nummer van het Economisch Weekblad voor Ned.-Indië — No. 43 van 28 April 1933 — blz. 1783):

„Voor export bestemde boter moet in kwaliteiten worden verdeeld volgens de volgende standaard-verdeling:

„*Uitgelezen soort.* Zuivere roomboter, vervaardigd van gepasteuriseerde room, welke van 92 t/m 100 punten verkregen heeft.

„*Eerste kwaliteit.* Zuivere roomboter, vervaardigd van gepasteuriseerde room, met de punten 89 t/m 91.

„*Tweede kwaliteit.* Zuivere roomboter, met de punten 86 t/m 88.

„*Banketbakkersboter.* Zuivere boter, welke niet ranzig is en volgens meening van den ambtenaar van de botercontrole geschikt is voor export, met de punten 80 t/m 85.

„Een beampte mag geen boter doorlaten, welke ongeschikt voor den export is en minder dan 4 dagen oud is.

„Aan de boter worden punten gegeven op smaak en aroma, samenstelling en toestand. De te geven punten mogen ten opzichte van de ondervolgende kwaliteiten niet gaan boven:

„Smaak en aroma: 50 punten.

„Samenstelling, waaronder begrepen hoofdbestanddeel, structuur en vochtgehalte: 30 punten.

„Toestand, kleur, zoutgehalte, verpakking en bedekking: 20 punten.

„Boter moet botervet bevatten tot een gehalte van niet minder dan 82 pCt. en moet ook de volgende bestanddeelen bevatten:

„Water tot een gehalte van niet meer dan 16 pCt.

„Caseïne „ „ „ „ „ „ „ „ 2 „

„Zout „ „ „ „ „ „ „ „ 2.5 „

„en kleurstoffen, welke onschadelijk geoordeeld worden; de boter mag geen ingrediënten bevatten, welke niet van melk zijn afgeleid en mag geen lagere Reichert-Wollny waarde bezitten dan 24.”

Bij de in blik verpakte boter bestaat een punt van verschil met Nederland, dat nog even besproken dient te worden. Beide landen verpakken als regel in „5-pounds” blikken, Nederland echter volgens het metrieke stelsel, Australië volgens het Engelsche eenhedenstelsel. Een blik boter uit Nederland bevat dus 2½ kg. netto, een Australisch blik 5 X 0.45 of 2¼ kg. netto. Evenwel staan beide in het gebruik als de 5-pounds blikken bekend.

Het is dan ook niet van belang ontbloomt, dat de Indische Regeering de invoering eener „Verpakkingsordonnantie” overweegt, waarvan een der uitvloeiels zou zijn, dat bij Regeerings-verordening regels vastgesteld kunnen worden, aangaande de aanduiding of kenmerken van handels-artikelen in verband met de samenstelling, de kwaliteit, de hoeveelheid en eventueel de herkomst. Door die voorschriften zou het bestaande gewichtsverschil tusschen een blik Australische en een blik Nederlandsche boter op de verpakking reeds zichtbaar moeten zijn.

Samenvatting.

Uit de gegevens blijkt, dat in de Nederlandsche

gebiedsdeelen in Oost- en West-Indië, onze boter slechts daar de belangrijkste plaats bij den invoer inneemt, wanneer het een gebied betreft, dat aan het wereldverkeer weinig deel neemt. Zoo wordt Suriname praktisch geheel door Nederland van boter voorzien, Curaçao en de bijbehorende eilanden in veel mindere mate en tenslotte Ned. Oost-Indië maar op zeer bescheiden schaal. Wat Curaçao aangaat, is het Noord-Amerika, wat Ned.-Indië betreft Australië, dat ons op zijde dringt, de natuurlijke ligging dier gebieden onderling speelt daarin zeker een niet onbelangrijke rol.

Ook technische factoren zijn daarbij van grooten invloed; een hooger smeltpunt toch kan de boter de invloed van een tropisch klimaat beter doen weerstaan en in die richting is het Nederlandsche product nog ten achter, terwijl er juist in Australië bijzondere aandacht aan is gewijd.

I. W. SPOON.

HET NIEUWE KARTELRECHT IN DUITSCHLAND.

De kartellen vormen een essentiël bestanddeel van het georganiseerde kapitalisme van onze eeuw; men kan zich het bedrijfsleven niet meer zonder hen voorstellen. In Duitschland bedroeg het aantal kartellen in 1925 volgens de regeering ruim 3000, waarvan 2500 in de industrie, 400 in den groothandel en ongeveer 150 in den kleinhandel. Van andere zijde werden deze cijfers bestreden.

De verschillen moeten wel hieraan worden toegeschreven, dat er geen uniform kartelbegrip bestaat. Terwijl Prof. Liefmann de kartellen definieert als vrije overeenkomsten of vereenigingen tusschen zelfstandig blijvende ondernemers van dezelfde groep met het doel de markt monopolistisch te beheerschen, heeft de Deutsche kartelverordening betrekking op overeenkomsten en besluiten, die verplichtingen omtrent de handhaving van de productie of van den afzet, het gebruik van handelsvoorwaarden, of de wijze van prijsbepaling bevatten, terwijl daarentegen het „Reichsgericht” het oogmerk van de beïnvloeding der markt, welke geenszins een monopolistische marktbeheersching behoeft te zijn, als noodzakelijk kenteken van een kartel beschouwt.

Over het algemeen worden massagoederen met mogelijk weinig kwaliteitsverschillen als geschikte objecten voor kartelleering beschouwd. Men treft dan ook het grootste aantal kartellen in de ijzer- en staalindustrie, in de textiel- en papierindustrie aan. In Duitschland heeft echter op allerlei gebied, van de massaal voorkomende grondstoffen en algemeen gebruikte producten tot de door enkele fabrikanten vervaardigde specialiteiten, kartelvorming plaats gevonden.

In verband met den grooten invloed, die de kartellen op de ontwikkeling der prijzen hebben, vooral in tijden van dalende conjunctuur, zijn zij voor de geheele volkshuishouding van de grootste beteekenis. Hierdoor ontstond het belangrijke vraagstuk van de houding van den staat t.o.v. het kartelwezen. Terwijl het uit de ideologie van het vrije kapitalisme voortspuitende Anglo-Amerikaansche recht tot handhaving van de vrije concurrentie „contracts in restraint of trade” principieel verbiedt, wil het Deutsche recht, dat de kartellen principieel erkent, slechts de nadeelige gevolgen zooveel mogelijk uit den weg ruimen.

De eerste speciale wet op kartelgebied, die door de regeering Stresemann op 2 November 1923 werd afgekondigd, heeft derhalve den veelzeggenden titel „Verordnung gegen Missbrauch wirtschaftlicher Machtstellungen”. De verordening behelst enerzijds voorschriften, die de betrekkingen van de kartellenden tot het kartel regelen en een vermindering van de macht van het kartel over de afzonderlijke leden ten doel hebben. Kartelovereenkomsten of -besluiten moeten schriftelijk worden aangegaan (§ 1). Wordt te harer bekrachtiging het eerewoord verlangd of ge-

geven, dan zijn zij nietig (§ 2). Ook het buitensluiten of de bemoeilijking van appel van de met deze verordening in het leven geroepen kartelrechtbank of een andere beperking van de werking der verordening maken de verdragen nietig (§ 3). Opzegging zonder termijn door elken deelnemer is geoorloofd, mits er een dringende reden bestaat, d.w.z. steeds, wanneer de economische bewegingsvrijheid van de partij, die wil uittreden, op onredelijke wijze wordt beperkt (§ 8). Men zal begrijpen, dat de jurisprudentie over deze bepaling zeer omvangrijk is; van de 138 vonnissen van de kartelrechtbank, die tot 1 Januari 1930 werden gegeven, hadden niet minder dan 105 op § 8 betrekking. Tenslotte wordt voor het stellen van waarborgen en het uitvoeren van boycotmaatregelen — volgens de rechtspraak van de kartelrechtbank en het „Reichsgericht”, niet alleen tegen kartelleden, doch ook tegen buitenstaanders — de toestemming van den voorzitter van de kartelrechtbank vereischt (§ 9).

Anderzijds regelt de kartelverordening van 1923 ook het toezicht van den Staat. Bij het in gevaar brengen van het geheele bedrijfsleven of het algemeen welzijn kan de Minister van Economische Zaken bij de kartelrechtbank een eisch tot nietigverklaring instellen en opzegging van de overeenkomst door elken deelnemer zonder het inacht nemen van een termijn, mogelijk maken (§ 4). De Minister van Economische Zaken kan zich voorts tegen zakelijke voorwaarden en wijze van prijsbepalingen verzetten, waarop de kartelrechtbank een algemeen recht tot uittreden van de benadeelde partijen kan uitspreken (§ 10). Ook kunnen door de kartelrechtbank, op verzoek van den Minister van Economische Zaken, straffen, die uit boetes tot een onbeperkt bedrag bestaan, worden opgelegd (§ 17).

Deze kartelverordening vormt den grondslag voor de geheele verdere ontwikkeling van het kartelrecht in Duitschland.

Later heeft de door de regeering Brüning uitgevaardigde kartelnoodverordening van 26 Juli 1930 het recht van den Staat tot ingrijpen ter voorkoming van oneconomische prijsafspraken uitgebreid. Voorts stonden de verordening op merkartikelen van 16 Januari 1931, evenals de verordening tot prijsverlaging van 8 December 1931, ten dienste van de algemeene politiek tot prijsverlaging. Daarbij werd, onder bedreiging van nietigheid der overeenkomsten, een verlaging van de prijzen van merkartikelen, evenals van de overeengekomen prijzen met 10 pCt. ten opzichte van de prijzen op een bepaald tijdstip voorgeschreven.

* * *

De regeering Hitler heeft nu ook bij haar maatregelen op economisch-politiek gebied het kartelwezen betrokken. Zij legt enerzijds den nadruk op het beginsel, dat het gemeenschapsbelang voor het eigenbelang gaat, hetwelk een sterke leiding van de regeering ook op economisch-politiek gebied vereischt; zij wil anderzijds echter het ondernemersinitiatief aanmoedigen. De op elk gebied merkbare versterking van de centrale macht blijkt ook uit de wet tot wijziging van de kartelverordening van 15 Juli 1933.

Was tot dusverre — indien men geen rekening houdt met de speciale politiek van de regeering Brüning, die prijsverlaging beoogde, — de in het kartelwezen beslissende instantie de kartelrechtbank, dus een van de regeering onafhankelijk lichaam, thans berust de bevoegdheid tot nietigverklaring van kartelovereenkomsten of -besluiten en tot verbod van een bepaalde wijze van aaneensluiting bij den Minister van Economische Zaken. Hiermede heeft de regeering een vergaand recht ten opzichte van de kartellen verkregen. Thans kan elke kartel-overeenkomst, welke volgens de meening van den Minister van Economische Zaken niet met de economische politiek van de regeering strookt, welke dus het geheele bedrijfsleven en het algemeen welzijn in gevaar brengt, wor-

den nietig verklaard. Ook op het gebied van het kartelwezen heeft de regeering Hitler zich hiermede het instrument voor een uniforme autoritaire leiding geschapen.

Voorts ondergaat de kartelverordening een belangrijke wijziging door een aanvulling van de voorschriften betreffende het stellen van waarborgen en het uitspreken van een boycot. De vereischte toestemming van den voorzitter van de kartelrechtbank moet, volgens de kartelverordening, bij het in gevaar brengen van het geheele bedrijfsleven of van het algemeen welzijn of bij onredelijke beperking van de economische bewegingsvrijheid van den betrokkene worden geweigerd. Deze onredelijkheid van de beperking der economische bewegingsvrijheid moet nu, inzonderheid bij zakelijke onbetrouwbaarheid van de leiders van het betrokken bedrijf, niet als vaststaand worden aangenomen. Hiermede gelijk staat, dat de prijzen met inachtneming van de belangen van het bedrijf, evenals met die van het geheele bedrijfsleven en het algemeen welzijn als volkshuishoudelijk niet gerechtvaardigd moeten worden beschouwd.

De regeering meent hierdoor in staat te zijn, de kartellen van ongeschikte elementen, die het bedrijfsleven in gevaar brengen, te kunnen zuiveren. Zij legt den nadruk hierop, dat in enkele takken van industrie door de scherper concurrentie en de daarmede gepaard gaande oneconomische prijsvorming het gevaar van vernietiging van voor de staatshuishouding waardevolle ondernemingen is ontstaan, zoodat een regeland ingrijpen van den Staat, met het oog op het algemeen welzijn wenschelijk is. Daar de bestaande economische orde, die op het aansprakelijkheidsgevoel en het initiatief van de ondernemers berust, geenszins zal worden beperkt, zal slechts met de grootste terughoudendheid van de nieuwe voorschriften gebruik worden gemaakt.

De Deutsche regeering heeft nu echter niet alleen de bevoegdheid om bestaande kartellen nietig te verklaren, doch ook om door dwang kartellen (Zwangskartelle) te vormen en in enkele bedrijfstakken de uitbreiding van de productie te verhinderen.

In Duitschland had men van de zijde van den Staat reeds vroeg de betekenis van kartellen voor de regeling van het marktmechanisme ingezien; vóór den oorlog was reeds bij de wet van 25 Mei 1910 een gedwongen syndicaat voor de kali-industrie in het leven geroepen, dat echter als gevolg van de bijzondere verhoudingen in dezen industrietak de reeds destijds bestaande overkapitalisatie sterk vergrootte en een mislukking beteekende. Het andere groote „Zwangskartel” in Duitschland was het kolensyndicaat, dat op de wet van 23 Maart 1919 berust. Daarnaast is in den oorlog nog een aantal andere gedwongen syndicaten opgericht.

Doordat de gedwongen kartellen een absoluut monopolie bezitten, dus alle in aanmerking komende bedrijven omvatten, anderzijds op een vergaande controle en een medewerking van den Staat bij de prijsbepaling kunnen rekenen, bestaat hier, bij een sterke en doelbewuste leiding van den Staat, de mogelijkheid om in vergaande mate in het bedrijfsleven in te grijpen. Deze mogelijkheid blijft, ook wanneer thans geruststellend wordt verzekerd, dat slechts met de grootste terughoudendheid zal worden opgetreden.

Volgens de wet over de oprichting van gedwongen kartellen van 15 Juli 1933 kan de Minister van Economische Zaken, ter regeling van de markt, ondernemingen tot syndicaten of kartellen aaneensluiten of bij reeds bestaande kartellen invoege, wanneer zulks met inachtneming van de belangen der ondernemingen, evenals van het geheele bedrijfsleven en het algemeen welzijn, gewenscht schijnt. Terwijl § 19 van de kartelverordening van 1923 de toepassing van deze verordening op gedwongen staatskartellen uitdrukkelijk buitensluit, zal de kartelverordening op de thans te vormen gedwongen kartellen toepasselijk zijn, met uitzondering van § 8, welke

de opzegging zonder termijn om belangrijke redenen voorziet. De Minister van Economische Zaken kan inzonderheid ook de rechten en de plichten van de leden en de andere rechtsverhoudingen regelen, ook veranderingen van de statuten van zijn toestemming afhankelijk doen zijn. § 3 van de wet geeft den Minister het recht tot controle en ingrijpen, zonder dit echter nader te bepalen. In dezelfde lijn ligt de bevoegdheid van den Minister van Economische Zaken, in bijzondere omstandigheden in een tak van industrie, de oprichting van nieuwe ondernemingen evenals de uitbreiding van het bedrijf of de benutting van de capaciteit van bestaande ondernemingen voor een bepaalden tijd te verbieden of aan zijn toestemming te onderwerpen (§ 5). Door deze maatregelen kunnen buitenstaanders worden onderdrukt en kan dus de vorming van kartellen aanzienlijk worden vergemakkelijkt. Schadevergoedingen worden niet toegestaan. In straffen is voorzien.

Dat in de kartelvorming, inzonderheid bij verandering van de conjunctuur, groote gevaren voor de overige deelen van het bedrijfsleven kunnen schuilen, kon men herhaaldelijk constateeren. Deze bezorgdheid tracht de Deutsche regering weg te nemen door er op te wijzen, dat er natuurlijk op moet worden gelet, dat de prijsvorming en de overige marktvoorwaarden, waartoe in de overeenkomsten wordt besloten, niet eenzijdig het belang van den ondernemer dienen, doch rekening houden met de door de marktregeling getroffen kringen, inzonderheid met de afnemers en consumenten.

De nieuwe kartelwetgeving kan bij juiste toepassing voor het Deutsche bedrijfsleven van nut zijn en verkeerde kapitaalinvesteeringen voorkomen. Zij kan echter ook, indien de, ondanks alle verzekeringen noggeenszins uniforme economische politiek van de regering zich wijzigt, een gevaar voor de volkshuishouding worden.

Dr. RUDOLF LEVY.

MUNT EN VOLKSWELVAART.

Het vraagstuk van den gouden standaard nadert in theorie en practijk een beslissend punt.

Wel bij uitzondering zal een wetenschappelijk man betwisten, dat goud onstandvastig is. Evenmin zal betwist worden, dat de waardeverandering van goud, op basis 1913, liep van 40 pCt. in 1919/20 tot boven 200 pCt. in 1932/33.

Het geschil loopt over de hoofdoorzaak, waarbij twee uiterste opvattingen aanwijsbaar zijn.

De eene meent, dat de daling en rijzing het normale gevolg is van crediet-inflatie en deflatie. De deflatie moet worden aanvaard als normale functie van den gouden standaard, die als rem tegen voortgezette inflatie dient. Daarom zou elke andere metaalstandaard dezelfde schommelingen vertoonen. Vermindering van het metaalgewicht is toegeven aan inflatie, waardoor men, eenmaal dien weg uitgaand, trapsgewijs tot waardeloos geld komt. Wel erkent men, dat de gouden standaard eenige defecten vertoont, maar men beschouwt dit euphemistisch als het slechte functioneeren van een onovertroffen gouden standaard.

Een index-standaard is daarentegen geen standaard, maar zou tot steeds voortschrijdende inflatie leiden.

De andere meening voert m.i. op goede gronden aan, dat de aanwijsbare schommelingen tusschen 1913 en 1933, niet aan nationale crediet-inflatie of deflatie zijn toe te schrijven, maar het gevolg zijn van zeer bepaalde defecten van den gouden standaard en een verkeerde internationale goudpolitiek. Iedereen stemt toe, dat de hoofdmassa van het goud, in normalen tijd is gesteriliseerd in de wettelijke dekking. Een oorlog brengt daarin verandering. Deze verdeelde in 1914 de wereld in een grootere helft, die als oorlogvoerenden, ter betaling van bestellingen, dit gesteriliseerde goud dumpten op de markt der kleinere neutralen en de Vereenigde Staten van

Amerika. De kleinere helft kwam terecht in een goud-inflatie, die goud op 40 pCt. bracht en goederen op 250 pCt. (en nog hooger door goederenschaarschte). In die restant goudwereld kreeg men dus een *primaire* goudinflatie, waardoor op vergrooten goudvoorraad *3 maal meer papier en crediet gebouwd kon worden, terwijl ook de loonen, belastingen en staatsschuld zeer belangrijk toenamen.*

Bij de oorlogvoerenden ging men tot *primaire* papier-inflatie over, maar de meesten, uitgezonderd alleen Engeland en Japan, hebben toen de crediet-inflatie geliquideerd door tierceering, decimeering, of annulleering van geld, staatsschuld enz. Deze muntcorrectie bedroeg in Italië $\frac{3}{4}$, in Frankrijk $\frac{4}{5}$, in België $\frac{6}{7}$. Reeds toentertijd werd beweerd, dat zij te ver gingen. Het gevolg daarvan was, dat hun loonen en lasten lager waren dan elders, zoodat zij, door dit „voorschot” op de komende goudrijzing, geen last hadden van de crisis *tot in 1931 toe* en nu nog pas weinig lijden. Deze muntvervalsching maakte, dat zij geen belang hadden bij een voorzichtige goudpolitiek, en dat veroorzaakte een tegenstelling bij de internationale welvaarts-politiek, die nog te Londen nawerkte.

Maar ook na de tierceering enz. bij de ex-oorlogvoerenden, bleef de wereld als geheel zitten met een bovenbouw van papier en crediet, die $2\frac{1}{2}$ maal groter was dan in 1913, met slechts $1\frac{1}{4}$ maal zooveel goud. Zoo ontstond de tegenstelling tusschen de goud-inflatie landen met genoeg goud en de ex-papier-inflatie landen met te weinig goud. Deze laatsten zagen, met leede oogen, het goud bij de anderen, en hadden het gevoel, dat die anderen eigenlijk *hun* goud bezaten. De leidende gedachte bij de ex-papierlanden was dus, dat zij moesten trachten dat goud terug te krijgen.

Dit zou reeds onmiddellijk tot een scherpe spanning hebben aanleiding gegeven, ware het niet, dat de oorlog nog niet geliquideerd was door Versailles. Een der problemen was het herstel-probleem, waarbij Frankrijk op groote betalingen in goud stond, waarvoor men te Genève in 1922 het stelsel uitdacht der *gold bills*. Hierdoor raakte men tijdelijk den toestand meester, zoodat tot 1929 een periode van hernieuwde welvaart en consolideering kon volgen, met één zwak punt, dat men verzuimde de *gold-bills*, bezegeld voor politieke betalingen, te blokkeeren (daargelaten of zij op den duur vol te houden waren).

Door dit stelsel kregen bepaalde landen een surplus aan *gold-bills* in handen, die hun een domineerende positie gaven bij de internationale goudpolitiek.

De eerste schok op de goudmarkt kwam in 1920, vermoedelijk in hoofdzak, omdat men tijdens den oorlog een embargo op goud gelegd had tegen het Oosten, dat na Versailles plotseling tot die markt werd toegelaten, met een groote koopkracht in zilver, dat toen $2\frac{1}{2}$ maal zoo hoog stond als in 1913.

Maar, nadat men den chaos, die uit verdere stijging van de goudwaarde ontstaan moest, voorkomen had, moest de eerstvolgende korte-golf crisis tot een goudoverspanning leiden, als *de gold-bills* geliquideerd werden.

Is deze visie juist, dan kunnen de volgende gevolgtrekkingen worden gemaakt;

1. Een nationale geldstandaard, welks wettige waarde gekoppeld is aan een metaal, dat door internationale *politiek* aan schommelingen bloot staat, is geen standaard, maar valsche munt.

2. De internationale pariteit moge voordeel aanbieden voor internationale transacties, maar dit is van boekhoudkundigen aard, tegenover perniciëuse gevolgen van economischen aard veroorzaakt door goederenfluctuaties, die niet te voorzien zijn.

3. Het is een eisch van verstand en rechtvaardigheid, dat een betere standaard wordt ontworpen, die bevrijd wordt van *manipulaties in het buitenland*.

4. Leidt een standaard tot zulk een deflatie als

thans, dan is saneering geen remedie, maar afslachting.

Nu kan men nog lang napleiten, welke verbeteringen aan den huidige standaard kunnen worden aangebracht, of welke andere standaard noodig is, maar er is periculum in mora, en eerst dient beslist te zijn de prealabele vraag, welke visie juist is.

De eerste visie overweegt, voornamelijk in de kringen van het groot-financieuzen en de groot-industrie.

Dit is verklaarbaar. Het bankwezen moet dit telkens loslaten van een standaard ondervinden, als verstoring in hun balansen. Mede vindt de groot-handel, die termijnaffaires afsluit, een onberekenbare factor in de schommelende wisselkoersen.

Een bepaalde campagne is aan den gang, die met talent georganiseerd is. Wat zijn de hoofdargumenten?

a. Het is muntvervalsching. In plaats van een so-lieden standaard neemt men een standaard van caoutchouc en Louis Raemakers teekende de grappige plaat van de 100 \$ liters.

Antwoord: Probeer eens in een winkel een meter van caoutchouc te koopen, zóó rekbaar als goud, dat in 1920 vijf maal korter was dan nu. De ijzeren roede der middeleeuwen, die als standaardmaat aan de gevels der stadhuizen vastgeklonken was, is er heilig bij.

Het staat door de practijk vast, dat, wanneer men een index-standaard ontwerpt, gebouwd op prijzen van niet-manipuleerbare goederen op de wereldmarkt, deze oneindig betrouwbaarder zou zijn dan de huidige gouden standaard, zoo ook de bimetale.

Maar per slot laat de tijd niet toe te twisten over het beste, het betere ligt voor de hand en biedt Engeland.

b. Zulk een andere standaard als goud leidt tot toenemende inflatie.

Antwoord: Vele malen is Engeland en ook ons land van den oorspronkelijken standaard afgestapt. Een papierstandaard heeft Engeland meermalen gekend, ook ons land en de Ver. Staten, om later tot den definitieven standaard terug te keeren, zonder eenige toenemende inflatie.

c. Men onteigent crediteuren. Denk vooral aan de ongelukkige weduwen en weezen. „Tegelijk met het geld breekt men het recht”.

Antwoord: Geen crediteur heeft het recht gebruik te maken van een valsche maat — hoe wettiglijk ook — zoodra ontdekt is, dat hij valsch is. Staatsmansplicht is te beletten, dat een formeel wettig recht misbruikt wordt. Summum jus summa injuria. Heeft men de verpachters niet „ontegend”? En de gesalarieerden, de gepensioneerden? Heeft men alle binnenlandsche crediteuren, weduwen en weezen inbegrepen, niet verhinderd de goudstijging uit te buiten, door de vervalsching van den gulden op de binnenlandsche markt? Heeft men niet uit vrees voor boerenopstand belet, dat deze veelgeprezen gouden gulden, rekbaarder dan caoutchouc, zijn moordende werking in het binnenland voltrok? In het binnenland heeft men geen 30 pCt. voordeel ervan gehad; zoowel de rentenier, de gepensioneerde als de weduwe en wees. Verlaagt men den gulden tot 65 pCt. en heft men de verkeerde protectionistische maatregelen op — die men bij saneering toch moet opheffen —, dan blijven zij in het genot van een winst, die overigens niet te motiveeren is. En ook bij saneering, zal men loonen, salarissen, vaste renten moeten verminderen.

d. De producent moet meer aan grondstof betalen, zoodat het voordeel verloren gaat.

Antwoord: Inderdaad, zekere producenten, nl. zij die voor de beschutte markt werken, hebben, als zij hun grondstof uit het buitenland betrekken, een belangrijk voordeel, zij genieten van beschutte eindproducten bij onbeschutte grondstoffen. De pers verkeert in dat geval en betreft papier tegen 30 pCt. van den

normalen prijs. Grootte producenten, door octrooien, kartelleering beschut, en vertakt in alle landen, behooren daartoe.

Maar daartegenover staat het algemeene belang, en in het bijzonder de exportindustrie, die, met beschutte loonen en lasten, juist werkt voor de onbeschutte wereldmarkt.

e. De crisis is slechts een gewoon verschijnsel van privé-financiëelen aard, niet van nationaal-economischen. De schuldeischers en obligatie-houders sliken het vermogen van debiteuren en aandeelhouders op. Maar de boerderijen, de fabrieken blijven.

Antwoord: Een vreemde theorie. Alsof die crediteuren recht hebben op deze zakkenrollerij. Maar het voornaamste is, dat de hoofdstelling onjuist is. Reeds zijn vele fabrieken stil gelegd om nooit meer geopend te worden. Die voor het binnenland werken en de boerderijen zijn nog niet geabandonneerd, omdat men die industrie, den boerenstand, de tuinders enz. steunt op kosten der gemeenschap. Een welvarend land, waar crediteur en debiteur samen in welstand leefden uit de vruchten van den debiteur, die werkte, is veranderd in een land, waar de crediteur toch eigenlijk nog maar half leeft. Is dat geen verschijnsel van nationale economie? Is het geen nationale economie, indien door dien gulden van caoutchouc, de werkgever tot rationaliseering gedwongen werd, en de werkloosheid ontstond, die men wederom maar liet betalen door het algemeen, maar die tot verwildering leidt? Straks zullen wij zien wat de hooggeroemde saneering beteekent.

f. De achteruitgang van den export ligt aan de verplaatsing van de industrie naar het Oosten.

Antwoord: Ten deele misschien juist. Maar Indië wordt overstromd mede door Australië, met veel hooger loonen. En de rijzende gulden verdreef ons van de Oostersche markt. Het jaarverslag van de *Bank of China* over 1932, de zilverkwestie besprekend zegt: „Owing to the increase in the silver cost of imported goods, resulting from lower silver and higher import duties,¹⁾ our people have in recent years shown a growing inclination to buy goods produced in China, with the result that existing domestic industries have received valuable encouragement, while new factories have been established and have been successful in securing an increasing share of the home market. Thus lower silver has provided a definite stimulus to industrialisation in China.”

Straffeloos voor de nationale economie kan men geen standaard handhaven, die binnen 16 maanden 200 pCt. rees. Een moderne maatschappij, gebouwd op crediet, kan zulk een waardeverandering niet ondergaan, zonder omverping van zijn structuur.

Saneeren is noodig, omdat Nederland reeds vóór 1929 het duurste land ter wereld was, maar saneeren is geen oplossing voor deze crisis. Zij komt te laat, nu men de toch reeds te hooge loonen en lasten nog eens verdubbeld heeft in goudwaarde, zij kan niet tot het bittere eind doorgevoerd, zij bereikt dan ook het doel: herstel der welvaart niet.

Nemen wij Indië, waar gesaneerd is omdat de bevolking niet verstarde is in „vakbeweging”, noch hypotheken en lange schulden kent. Loonen der bevolking gehalveerd. Deze kwam tot aanpassing na eenige jaren, nadat de belastingen, die niet gesaneerd waren, den spaarpot uitputten, blijkens een jaarlijkschen goud-export van 40 millioen gulden. Zij verarmde, tot de Japansche en Australische import redding bracht. De Europeesche cultures, voorzover niet beschut, werden voor 20 pCt. doodgesaneerd door crediteuren. De kostprijs kon verlaagd door de saneering van bevolkingsloonen, gepaard aan het ontslag van de blanke employees. De staat aarzelde met saneeren. Nu is de rentelast en die der pensioenen gestegen tot meer dan 50 pCt. der gedaalde inkomsten.

¹⁾ Deze zijn, om de goudschulden van China te betalen sedert de crisis in goud gefixeerd.

Ontslag op groote schaal volgt thans en afbraak van het staatsorganisme en *verhooging der belastingen*.

Niemand zal kunnen tegenspreken, dat deze saneering aldus beteekent: Verarming der inheemsche, pauperisatie van de blanke bevolking, afbraak van het staatsorgaan, verlies van den Nederlandschen import, verlies van uitgaande vracht, verlies van toekomst voor onze jeugd. En, na verlies van de ruggraat van onze Nederlandsche Rijksgedachte, economisch verlies van de importmarkt ten bate van Australië en Japan, in de toekomst verlies van prestige en wellicht betrokken geraakt in politieke expansie van het buitenland. Alles ten bate van wien? De houders van Indische obligaties, die, voorzover zij in Nederland wonen, er bijna geen voordeel van hebben. En het is duidelijk, dat de Indische gulden wordt vastgehouden, zoolang ook Nederland den zijnen vasthoudt.

En de saneering in Nederland? Na de loonen met moeite te hebben verlaagd, de salarissen en pensioenen te hebben verminderd meer dan noodig, eenvoudig, omdat door den duren gulden, *de inkomsten opdrogen*, de staatsorganisatie te hebben afgebroken, blijft de last van de lange schulden voor rijk, gemeenten, maar ook voor het geheele publiek. De heer Verviers heeft dat voor ons uitgerekend. Maar niet scherp genoeg, omdat hij voor de waardeverandering van het geld, een kruising van groot en kleinhandelscijfers gebruikte, die onjuist is voor de exportindustrie en de scheepvaart. Men spiegelt renteverlaging voor. Maar zoolang Nederland een open kapitaalmarkt is, waarheen de Belgische en Fransche kapitaalbehoefte wordt gedreven door de daar bestaande couponbelasting op binnenlandsche leeningen, is een daling tot 2½ pCt. onmogelijk. En, om het koekoekskind van het gevlucht kapitaal te menageeren, durft men de rente niet verlagen uit vrees voor afvloeiing van het kapitaal, dat goud zou meesleepen, ja verhoogt men zoo noodig die rente. De loonen kunnen niet naar beneden, zoolang als de protectie duurt. Deze kan niet vermeden, omdat de boeren niet kunnen worden gesteld voor een productieprijs van beneden 50 pCt. *En ook hier wordt alles belast wat los en vast is.*

En waartoe dit alles? Ten bate van den buitenslandschen houder van Nederlandsche obligaties, voor een zeer gering deel.

Ten bate der Nederlandsche crediteuren? Deze hebben er in doorsnede ook maar 30 pCt. winst van.

Het valt niet te ontkennen, dat het vraagstuk van den gouden gulden enerzijds een vraag is van nationale economie, anderzijds van groepsbelang. Wij zagen hoe inderdaad een klein deel belang heeft bij den goudgulden. Maar hun belang is niet overwegend sterk, omdat herstel der welvaart voor allen ook hun belang is. Zij zijn te overtuigen, als zij beter begrijpen.

Er is echter één groep, die overwegend belang heeft bij den gouden gulden van nu. Dat is het groot-kapitaal, in bijzonder het in Nederland gevluchte kapitaal en dat wil *niet* begrijpen.

Sommigen rekenen daartoe alleen het liquide vreemde kapitaal. Dit was eind 1930 ongeveer 600 miljoen gulden, blijkens een enquête, opgemaakt uit opgaven der groote banken. Maar er is al sedert 1924 en daarvoor gevlucht kapitaal aanwezig, dat in obligaties, hypotheeken enz. belegd is. Bovendien is een belangrijk deel van het Nederlandsche kapitaal uit het buitenland teruggetrokken. In totaal mag men dit schatten, het vreemde en het Nederlandsche, op 1500 miljoen gulden. Als vermoeide kraaien zijn zij uit de eene valuta in de andere gevlucht. Moest de gulden bezwijken, dan zouden zij geen raad weten, daar dit het sein voor anderen zou kunnen zijn.

Het is dit groot-kapitaal, dat een goud-gulden *als zijn recht beschouwt*. Het is dit kapitaal, dat het recht opeischt van een gulden, waarmede men twee maal meer goederen, 40 pCt. meer Ponden en 40 pCt.

meer Dollars kan koopen. Om deze groep als kern, zijn dan de anderen geschaard, die meer of minder belang bij dienzelfden gulden hebben. En deze groep verbergt zich achter het masker van de „arme weduwe en wees”.

En aldus neemt deze crisis geen eind, omdat dit groot-kapitaal door zijn verplaatsing mede oorzaak werd van de goudopdriving en het goud-hamsteren. Hun belang bestaat maar tijdelijk. Zoodra elders toestanden geconsolideerd zijn, vluchten zij terug. Dan kan een toestand ontstaan, dat, evenals in Zuid-Afrika, het goud wegvloeit, en de gulden wankelt. Daarom mag zelfs niet te veel over een muntcorrectie in Nederland geschreven worden, dat dit gevaar verhaast en wordt „men” boos op den heer Deterding omdat hij de waarheid durft zeggen. Deze groote belangentegenstelling schuilt achter het theoretische geschil. Aan de eene zijde, wie tijdig uit goederen en aandelen vluchtte, en die de ruïne der nationale economie wijt aan verkeerd beleid. Die de herleving zien door saneering. Aan de andere zijde de geruïneerde of nog te ruïneren groepen, die hun geloof hadden gesteld in het nationale geld, welks mogelijke fluctuaties niet waren te voorzien, omdat de oorzaak daarvan lag in internationale factoren.

Aldus is de ondergang onzer nationale economie in den grond een zeer simpel vraagstuk. Maar zij, die daarover te beslissen hebben, zijn voor een groot deel dezelfden, die nu al jaren van conferentie op conferentie het internationale monetaire vraagstuk hebben bekeken en voor een groot deel vertroebeld. Indien er internationale inflatie was na 1914, dragen zij daarvan toch in hoofdzaak de schuld. En de politici, die te zwak waren om in te grijpen, staan mede schuldig.

Nu is het gebruik, dat boer en burger de boete betalen van de slechte politiek hunner regeeringen en financiers. Is saneeren eigenlijk niet anders dan „boete” doen? Maar heeft nu niemand dier saneerders een open oog voor het feit, dat men dit boete doen toch wel over een grooter termijn had kunnen omslaan, dan twee jaar? Indien, door een onverstandige internationale politiek, *onvermijdelijk* is, dat, met een 2½ maal grooter crediet en papierbovenbouw, het goud, dat maar 1½ grooter monetairen voorraad kent, het grensnut van 200 pCt. bereikt, is het dan billijk, dat men deze fout laat betalen op korten termijn? Is tijdelijke muntcorrectie dan niet de aangewezen weg, om den schok op te vangen? Men heeft na 1929, als het ware bij 120 KM. snelheid, plotseling de remmen aangezet. Er ware niets gebeurd, indien men na 1929 den gouden standaard had losgelaten om zoo noodig na eenige jaren erop terug te komen, of, beter een verbeterden standaard in te voeren.

In 50 landen heeft men muntcorrectie toegepast. Het waren regeeringen, die de vraag van recht of onrecht hebben beslist tegen het eenzijdig belang van crediteuren. Dezelfde strijd, die in Nederland nog gevoerd wordt, is in Engeland gevoerd, ook na het loslaten van het Pond. Daardoor duurde het 1½ jaar, eer het reeds door Keynes berekende niveau bereikt werd. Die strijd is geleverd in Zuid-Afrika, zij is nog niet beslist in de Ver. Staten, waar de belangen worstelen van groot-financiers en volkswelvaart.

Daarom wordt Roosevelt gehoord, noemt men Moley een meisjes-kostschool-professor. Daarom verklaart men niet te begrijpen, wat Roosevelt en Chamberlain bedoelen met herstel van prijsniveau.

Ja, te Londen zelf, was het een Titanenstrijd van twee opvattingen, het begrip van groot-financiers, belichaamd in saneering desnoods door faillissement, en herstel der welvaart door muntcorrectie.

Nederland staat aan de zijde van de saneering. Maar men vergeet bovenal, dat alle andere landen reeds muntcorrectie hebben toegepast en daardoor, als naties, geheel anders tegenover het crisis-probleem staan dan Nederland en Zwitserland.

Men hoopte bij ons op een wonder te Londen. Dit wonder was onmogelijk. Aan de eene zijde een land als Frankrijk, autarkisch sedert jaren, met stabiele bevolking, luxe-export, voor eigen economie gereserveerde kolonies, groot muntvervalscher sedert 1927. Aan de andere zijde Nederland, met „eerlijke” munt, vrijhandel in moederland en kolonies, een toenemende bevolking, zonder luxe-export. De opening der grenzen bij anderen is Frankrijks doel. Maar herstel van den vrijhandel, met goud op 200 pCt., zal voor ons wel de exportmogelijkheid vergrooten, maar de prijzen nauwelijks doen stijgen.

Aldus is Roosevelts boodschap, dat de beste bijdrage voor het slagen der conferentie was de voortgezette muntcorrectie in de Ver. Staten, hoe ongelooflijk ook, volkomen juist.

Economie is empirische wetenschap. De beslissing tusschen de ideeën van „muntvervalsing” of muntcorrectie, van „saneering” of volkswelvaartpolitiek, hangt af van de laboratoriumproef, waarvoor het Amerikaansche volk onder Roosevelt zich beschikbaar stelde. En, gelukkig, heeft het snelle herstel in de Ver. Staten reeds een gunstigen weerslag op de productieprijzen, wat het gesaneerde Indië redden kan.

Maar Nederland?

VAN ES.

AANTEKENINGEN.

De economische toestand van Nederland in Juni 1933.

Aan de Maandelijksche Mededeelingen van „De Nederlandsche Conjunctuur”, uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek, in overleg met het Nederlandsch Economisch Instituut te Rotterdam, ontleenen wij de volgende beschouwingen:

De economische toestand van Nederland droeg ook in Juni het stempel van onzekerheid, kenmerkend voor de conjunctuurphase, die men als depressie aanduidt. Dat de oorsprong van die onzekerheid voor een belangrijk deel buiten onze grenzen ligt, in den ontreddeerden monetair toestand der wereld, in de talloze belemmeringen van handel en verkeer, in politieke verwickelingen en economische experimenten, zooals de Ver. Staten in den laatsten tijd weer hebben te zien gegeven, behoeft nauwelijks opnieuw betoogd. Dit neemt niet weg, dat een der grondoorzaken van de depressie toch altijd gezocht moet worden in de uitzetting, welke het productie-apparaat der wereld heeft ondergaan, tot een omvang, die, ingesteld op de abnormale en onoverzichtelijke toestanden na den oorlog, niet in een gezonde verhouding stond tot de normale behoefte. Deze oorzaak werkt evengoed binnen als buiten onze grenzen.

De groote overmaat van capaciteit van vele installaties en de aanzienlijke constante lasten van veel ondernemingen bevorderen die typische, kleine doch betrekkelijk hevige oplevingen van bedrijvigheid, die — doorgaans van speculatieven aard — steeds bloot staan aan een terugslag. Deze „ups” en „downs” zijn kenmerkend voor de depressie en kunnen, gelijk de geschiedenis van het conjunctuurverloop leert, elkaar eenige malen afwisselen. Door deze wisselende stemmingen van optimisme en pessimisme heen blijft dan het algemeen beeld der depressie bestaan: geringe bedrijvigheid, gedrukte prijzen bij nog nauwelijks afgenomen algemeene lasten en dus slechte rentabiliteit der ondernemingen, abnormaal groote geldruimte. De aanwijzingen, dat in dezen toestand verbetering komt, o.a. door de likwidatie van de ondernemingen met de geringste winstkansen, zijn nog schaarsch. Wel hoort men in den laatsten tijd vaker van reorganisatieplannen, maar nog lang niet in die mate als in Duitschland, waar de depressie verder gevorderd schijnt. Over het algemeen wordt voor het uitvoeren van zoodanige plannen ten onzent de toestand nog te weinig stabiel geacht.

De verbetering van den toestand op de arbeids-

markt, welke voor een deel stellig op te vatten is als een regelmatig terugkeerend seizoenverschijnsel, moet, voor zoover zij boven de „normale” seizoenopleving uitging, vermoedelijk mede als zoo'n typisch begeleidend verschijnsel der depressie worden beschouwd. Een niet onbelangrijk deel van die opleving schijnt te moeten worden toegeschreven aan vrees voor de stabiliteit van den gulden of als weerslag van de verwachting van verdere prijsstijging op de wereldmarkten, samenhangend met de vrees voor verdere depreciatie van den Dollar: er bestaat een zucht om de prijsstijging vóór te blijven. In de laatste maanden heeft deze factor het waarschijnlijk in betekenis gewonnen van de toch ook niet te miskennen verbetering in de marktpositie van verschillende producten.

Een der meest opvallende verbeteringen geeft nog steeds het bouwbedrijf te zien, hoewel, te oordeelen naar de voorloopige cijfers, in Juli de gewone seizoen-kentering der bedrijvigheid hier niet is uitgebleven. Vooral in den woningbouw heerscht groote bedrijvigheid, welke, behalve aan de natuurlijke reactie op de stagnatie in 1932, ook aan andere factoren wordt toegeschreven. Men wijst op de vermindering van inkomsten, welke een verhoogde vraag doet ontstaan naar kleinere, tevens vaak beter geoutilleerde woningen, waardoor aan bediening wordt gespaard; ook wordt het motief van de „vlucht naar een waardevast beleggingsobject” vernomen, terwijl de lage prijs der bouwmaterialen voor een opleving van het bouwbedrijf bevorderlijk is. Intusschen komen meer en meer, voornamelijk grotere, woningen leeg te staan.

In de tweede helft van Juni onderging de goudvoorraad der Nederlandsche Bank een niet onaanzienlijke vermindering: van 832 millioen gulden op 12 Juni was zij op 3 Juli gedaald tot 745 millioen. Het uitvoersaldo van goud bedroeg in de drie weken van 11 Juni tot 1 Juli resp. 27,5, 15,1 en 101,4 millioen. De koersen van verschillende der voornaamste buitenlandsche valuta's stonden op 26 of 27 Juni 1,5 tot 2 pCt. boven het minimum van die maand. Op 29 Juni verhoogde De Nederlandsche Bank haar rentestanden met 1 pCt., waarop de Gulden zich snel herstelde en ook het uitvoersaldo van goud verminderde: in de week van 2 tot 8 Juli bedroeg het nog 30,7 millioen, in de daarop volgende week had het plaats gemaakt voor een gering invoersaldo. De goudvoorraad der Nederlandsche Bank bedroeg op 24 Juli weer 763 millioen gulden (tegen 665 millioen vlak vóór den val van het Pond Sterling in 1931), het dekkingsoverschot — dat gedurende Juni van 428 tot 352 millioen was verminderd — 387 millioen. Op 15 Juli achtte de Bank den toestand weder zoover verbeterd, dat zij haar rentestanden weder met ½ pCt. verlaagde; het wisseldisconto bedraagt thans 4 pCt., het disconto voor promessen en de rente voor beleeningen en voorschotten in rekening-courant 4½ pCt. Op de particuliere geldmarkt waren op het eind van Juni de rentestanden opgelopen tot 3½ (prolongatierente) en 4¼ pCt. (particulier disconto); midden Juli was geld op prolongatie weer te krijgen voor 2¼ pCt.

De obligatiemarkt was ook onrustig: het rendement der 4 pCt. obligaties Nederland 1931 steeg van omstreeks 4 pCt. in de eerste vier maanden van het jaar tot 4,22 over Mei en 4,31 over Juni; van grootboekobligaties steeg het van 3,60 tot 3,88 en 3,95 pCt. Deze rendementen blijven echter beneden die, welke genoteerd werden tijdens de creditstagnatie in het laatst van 1931 en de eerste helft van 1932, toen het rendement van grootboekobligaties opliep tot boven 4½ pCt. Op de aandelenmarkt schijnt de hausse der laatste maanden tot staan te zijn gekomen, hoewel er nog niet gesproken kan worden van een duidelijke kentering.

De Theerestrictie.

Zooals bekend, is onlangs een overeenkomst tusschen Ned.-Indië, Britsch-Indië en Ceylon tot stand gekomen betreffende de restrictie van den uitvoer van thee uit deze landen gedurende een periode van 5 jaren. In aansluiting op hetgeen hierover reeds in het „Economisch-Statistisch Kwartaalbericht” No. 10 is medegedeeld, laten wij hieronder nog eenige beschouwingen volgen over de positie van de theecultuur en de moeilijkheden, welke het tot standkomen van deze overeenkomst met zich medebrenkt. Deze beschouwingen zijn ontleend aan de stukken van den Volksraad. (Zittingsjaar 1932—1933. Onderwerp 151).

Aanplant en productie.

De theecultuur heeft zich in sterke mate in enkele productiegebieden geconcentreerd. Van den totalen wereldaanplant, welke in 1931, exclusief China (waarvan geen aanplantcijfers bekend zijn), een kleine 815.000 H.A. besloeg, was 40 pCt. gelegen in Britsch-Indië, 24 pCt. in Ceylon, 21 pCt. in Nederlandsch-Indië, 10 pCt. in Japan en Formosa en slechts 5 pCt. in een aantal kleinere productielanden.

Deze omstandigheid vereenvoudigt het vraagstuk van restrictie en andere bij internationale overeenkomst te treffen maatregelen in niet geringe mate, daar deze slechts door een klein aantal grotere producenten getroffen behoeven te worden om een effectieven invloed op de positie uit te oefenen.

De volgende tabel geeft een inzicht in het verloop der uitbreiding, die de cultuur in de voornaamste productielanden gevonden heeft. Deze uitbreiding heeft in een vrij snel tempo plaats gevonden, zij het dat dit niet in alle landen in even sterke mate het geval is geweest.

De ondervolgende samenvatting laat dit duidelijk uitkomen.

Productiegebieden	Aanplant		Toename	
	in 1919 H.A.	in 1931 H.A.	H.A.	%
Britsch-Indië	279.945	326.744	46.799	17
Ceylon	160.000	193.800	33.800	21
Ned.-Indië (ondernemingscultuur)	94.317	131.440	37.123	40
Ned.-Indië (bevolkingscultuur)	± 21.500	41.360	19.860	92
Japan	48.439	37.794	-10.645	-22
Formosa	46.398	45.500	- 898	- 2

Terwijl de uitbreidingen in Britsch-Indië en Ceylon een tamelijk regelmatig verloop hebben gehad en binnen vrij nauwe grenzen zijn gebleven (ca. 1½ pCt. per jaar) vertoont Nederlandsch-Indië, vooral wat bevolkingsthee aangaat, een sterk accres over een kort aantal jaren (1924—1929). De vlotheid, waarmee onze (over het geheel iets goedkoopere) theeën door de Engelsche markt zijn opgenomen, heeft dit proces ongetwijfeld gestimuleerd.

Sterker nog dan de aanplantcijfers, doen de productiecijfers de snelle ontwikkeling van de cultuur en den invloed, die deze op de theemarkt gehad moet hebben, tot uiting komen.

Het is vooral het deel van deze productie, dat geëxporteerd is geworden, dat de positie van het product op de wereldmarkt bepaalt.

Zoo hebben China en Japan eigen markten. Alleen Formosa heeft als concurrent voor de theeën van de drie eerstgenoemde eenige, doch geringe beteekenis.

De marktpositie van de zwarte thee wordt dus beheerscht door de drie eerstgenoemde productielanden.

Consumptie.

Benaderen de bovenstaande productie- en exportcijfers vrij nauwkeurig de wereldproductie van thee; omtrent het wereldverbruik bestaan slechts onvolledige, de consumptie alleen bij benadering aangevende cijfers.

Het wereldverbruik laat zich becijferen door uit te gaan, hetzij van de totale exporten, hetzij van de totale importen en deze totalen dan te corrigeren

aan de hand van de veranderingen der stocks. Beziet men de totaal-cijfers der exporten en der netto importen (vermeerderd met de bruto-invoeren in de productielanden), dan blijkt dat deze totalen in enkele jaren een te groote afwijking van elkander vertoonen om deze geheel te negeren. Behalve aan onvolkomenheden in de statistiek moet dit voor een zeer groot deel geweten worden aan veranderingen van jaar tot jaar in de stoomende voorraden, een factor, welken men niet geheel mag verwaarloozen.

Uit dien hoofde werd de methode gevolgd om voor elk jaar het gemiddelde te nemen van wereldexporten en -importen en dit gemiddelde te verminderen met de toeneming der stocks te Londen en Amsterdam¹⁾, c.q. te vermeerderen met de afnemning daarvan. De aldus verkregen cijferreeks geeft wel niet de werkelijke wereldconsumptie nauwkeurig weer, doch demonstreert den gang van het verbruik op afdoende wijze.

Wereldverbruik van geëxporteerde theeën. (in tonnen.)

1920	310.000	1927	395.000
1921	304.000	1928	413.000
1922	340.000	1929	415.000
1923	355.000	1930	409.000
1924	361.000	1931	404.000
1925	372.000	1932	404.000
1926	390.000		

Productievermeerdering der naaste toekomst.

Wordt reeds thans het bestaan van vele thee-ondernemingen ernstig bedreigd, meer reden om zich voor de toekomst van de theecultuur ongerust te maken is nog gelegen in het feit, dat in de komende jaren het belangrijke areaal van den bijplant der laatste jaren zijn product op de markt zal gaan brengen. De bijplant van 1926 tot 1931 toch bedraagt 92.543 H.A. Van deze 92.543 H.A. komen 27.522 H.A. voor rekening van Britsch-Indië, 15.800 H.A. voor rekening van Ceylon en 40.790 H.A. voor rekening van Nederlandsch-Indië.

Om een indruk te verkrijgen van de te verwachten potentiële producties in de komende jaren kan de volgende globale berekening worden opgezet.

In 1929, een jaar van vrij „normalen pluk”²⁾ bedroeg de totale productie van Britsch-Indië, Ceylon, Nederlandsch-Indië, Japan, Formosa, Trans-Kaukasie, Indo-China en de Afrikaansche theelanden (dus exclusief China) rond 440.000 ton. Deze productie mag beschouwd worden afkomstig te zijn van aanplant 1926 (thee komt na circa 3 à 4 jaar in productie), welke 722.000 H.A. besloeg.

Vanaf 1926 nam de aanplant toe tot in 1931 met circa 12 pCt., waaruit zich globaal voor 1932 een potentiële productie laat berekenen van 495.000 ton.

Met behulp van interpolatie krijgt men dan het volgende beeld van de ontwikkeling der potentiële productiecapaciteit:³⁾

	Potentiële productie- capaciteit (excl. China)		Export China	Totaal
	(in 1000 ton)			
1929	440	56		496
1930	450	41		491
1931	465	41		506
1932	475	38		513
1933	486	± 40		526
1934	495	± 40		535

Hieruit blijkt, dat een sterke productievermeerdering verwacht kan worden, waartegenover een twijfelachtige consumptietoename staat.

Status der cultuur in Ned.-Indië.

Wat de status der cultuur in Nederlandsch-Indië betreft kan o.a. het volgende worden opgemerkt:

¹⁾ Stocks op andere markten zijn nagenoeg niet bekend.

²⁾ In Ned.-Indië alleen was de pluk in de bevolkingstuinen aan den groven kant.

³⁾ Deze cijfers zijn onder eenig voorbehoud te aanvaarden, daar geen rekening gehouden kon worden met eventuele afschrijving van oude tuinen.

Twee vormen van theecultuur moeten in Nederlandsch-Indië onderscheiden worden: de ondernemingscultuur en bevolkingscultuur. Beide hebben zich in zeer korten tijd sterk ontwikkeld, het sterkst echter de bevolkingscultuur.

De prijs is thans zoo ver gedaald, dat slechts een klein percentage der thee-ondernemingen de kosten dekt, minstens 90 pCt. werkt met verlies, ondanks scherp doorgevoerde bezuinigingen op beheer, onderhoud en arbeidsloon, welke bezuiniging op ca. 50 pCt. van den kostprijs van 1930 is te stellen.

Verdere bezuiniging stuit op steeds grooter moeilijkheden en zal in hoofdzaak gezocht moeten worden in een nog verder drukken der loonen ten nadeele van ca. 270.000 Inlandsche arbeiders (mannen, vrouwen en kinderen) bij de ondernemingscultuur betrokken.

De Inlandsche theeplanter is voor den afzet van zijn product vrijwel geheel afhankelijk van de blad-opkoopende ondernemingen. Eigen bereiding en opkoop door z.g. wilde fabrieken zijn niet in staat de productie der bevolkingsthee in voldoende mate op te nemen.

De prijs voor het blad wordt daardoor bepaald door de opkoopende onderneming.

Door verschillende kleinere ondernemingen en ondernemingen met lage producties is opkoop van blad van de bevolking een middel om de productie op te voeren zonder evenredige verhooging van den kostprijs, de eigen kosten dus te drukken. Deze ondernemingen, die dus groote belangen hebben bij den opkoop, worden vooral in de voormalige residentie West-Priangan aangetroffen.

De belangen van den Inlandschen theeplanter loopen dus tot zeer groote hoogte parallel met die van de ondernemingen.

Vroegere restrictiemaatregelen.

Ofschoon de toestand door het huidige prijspeil acuut is geworden, is dit echter geenszins plotseling geschied, noch is het de eerste maal, dat zich zoodanige positie voordoet. Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat reeds vroeger maatregelen als de hierbedoelde door de bij de theecultuur geïnteresseerden zijn genomen ter verbetering van de situatie.

Tijdens de slump van 1920, toen de prijzen eveneens tot een zeer laag niveau waren teruggevallen (5 pence per Engelsch pond te Londen), tengevolge van het op de markt komen van groote, te voren onder gouvernementcontrôle staande voorraden en van voorraden, die zich wegens gebrek aan afscheepgelegenheid in de uitvoerhavens hadden opgehoopt, kwamen de producenten van Britsch-Indië, Ceylon en Nederlandsch-Indië overeen, gedurende een seizoen (1921), den oogst zwaar te restricteeren, nl. met ca. 120 miljoen lbs. Door deze restrictie, nog geholpen door ongunstige weersomstandigheden, waardoor de nieuwe oogsten klein waren, werden de opgehoopte voorraden opgeruimd. Gedurende 1921 bleven de prijzen nog laag, doch in het najaar begon zich de situatie te beteren en deze verbetering bleef zich verder voortzetten.

In 1927—1928 trad een prijsdaling in, die einde 1929 wederom zoodanige afmetingen aannam, dat belanghebbenden in Britsch-Indië, Ceylon en Nederlandsch-Indië een overeenkomst aangingen om de productie gedurende 1930 te beperken.

Het plan bevatte evenals in 1920 de productiebeperking van één oogst (1930) voor de drie landen tezamen met 57½ miljoen Eng. ponden, waarvan Nederlandsch-Indië 10 miljoen Eng. pond voor zijn rekening zou nemen.

De wijze, waarop deze restrictie zou verkregen worden, was niet voorgeschreven. Producenten waren vrij in de middelen om deze uit te voeren. Zij konden b.v. een fijneren pluk toepassen, gedeelten van de onderneming uit den pluk laten, minder bemesten of anderszins.

Dit plan heeft gefaald:

1e. doordat de locale vraag in Britsch-Indië achteruit liep, hiermede de fout van het plan: een productiebeperking zonder dwingende uitvoerbeperking tevens demonstreerende. De exporten van Ceylon en Britsch-Indië liepen slechts met 38 miljoen lbs. terug tegenover de verwachte 47½ miljoen;

2e. doordat Nederlandsch-Indië, in plaats van de 10 miljoen lbs. restrictie op den uitvoer, het tot nog geen 3 miljoen lbs. bracht, tengevolge van groteren uitvoer van ongecontroleerde opkoopthee door Chineesche handelaren en een aantal ondernemingen, die buiten de overeenkomst waren gebleven. Deze beide categorieën hebben geprofiteerd van de opofferingen der bona fide restrictie-ondernemingen en hebben tenslotte het plan doen mislukken.

De stocks vertoonden in 1930 geen vermindering, hetgeen uit het onderstaande staatje blijkt:

Stocks te Londen op 31 December in miljoenen lbs.

Landen van herkomst.	1929	1930
Britsch-Indië	180,1	175,5
Ceylon	37,5	35,1
Java en Sumatra	31,8	39,1
China	10,3	11,0
Diversen	0,7	0,9

Totaal.... 260,4 261,6

De vermindering der voorraden Britsch-Indische en Ceylon-thee met rond 7 miljoen lbs. werd geheel teniet gedaan door een toeneming der voorraden Java- en Sumatra-thee met 7,3 miljoen lbs. De prijs bleef in 1930 te Londen voortdurend lager dan in de corresponderende maand van 1929. Dit behoeft echter op zichzelf nog niet te beteekenen, dat de restrictie geen invloed op den prijs heeft gehad. Deze dient in verband met de inmiddels algemeen ingetreden conjunctuurdaling te worden gezien.

Aan het einde van 1930 werden besprekingen gehouden om tot een herziening van het restrictieschema te geraken, doch hiervoor bestond van Engelsche zijde, gezien de ervaringen, weinig belangstelling meer.

Maakt export-restrictie een productie-restrictie noodzakelijk?

De ervaring met vorige restricties opgedaan, heeft voldoende duidelijk aangetoond, dat restrictie eerst dan kans van slagen biedt, wanneer de exporten uit de productie-landen worden besnoeid. Dit behoeft echter niet te beteekenen, dat maatregelen den export regelende, ook maatregelen de productie regelende, zouden implicieeren. Dit is geenszins het geval. Speciale maatregelen ter beperking van de productie zijn niet direct noodig. Een productiebeperking vloeit practisch voort uit een export-restrictie, doordat de opnamecapaciteit der binnenlandsche markt beperkt is en het product slechts korten tijd houdbaar is; de meeste theeën beginnen in de tropen na 3 à 4 maanden sterk te deprecieeren.

Het ophoopen van voorraden in het land van productie heeft, zoodra vast staat, dat de restrictie voor een lange periode wordt aangegaan dan ook geen zin. Het beteekent direct verlies voor de producenten, die zich dus van de productie van niet uitvoerbare voorraden zullen onthouden.

Het feit, dat de restrictie met een exportbeperking kan volstaan, maakt het mogelijk om de productie voor de binnenlandsche markt voorloopig vrij te laten. Een regeling van deze materie zou op groote practische bezwaren stuiten. De omvang van de theeconsumptie in Ned.-Indië is onvoldoende bekend; de binnenlandsche afzet der ondernemingen en eventueel die der wilde fabrieken kan zoo noodig nagegaan en gereguleerd worden, doch de verkoopen van groene bevolkingsthee ontsnappen aan elke waarneming en zouden slechts door een kostbare en moeilijk uitvoerbare contrôle in het restrictieschema te betrekken zijn. Voorts zou een regeling van de binnenlandsche markt een contingentieering van den invoer

van Formosaansche en Chineesche theeën impliceren, een maatregel, waaraan eveneens tal van practische bezwaren verbonden zijn.

Tenslotte zou een regeling van de totale productie (dus inclusief de binnenlandsche markt) een individuele productiebeperking per Inheemschen tuinbezitter uiterst gewenscht maken, hetgeen, gezien het zeer groot aantal tuinbezitters, de practische onmogelijkheid van de productiecapaciteit van elk dezer tuinen te bepalen en de uiterst lastige contrôle op de uitvoering van een dergelijke restrictie, op onoverkomelijke bezwaren stuit.

Om deze redenen hebben de belanghebbenden bij de theecultuur gemeend de productie voor de binnenlandsche markt voorloopig buiten het restrictieschema te moeten laten en op dit punt eerst dan regelend te moeten ingrijpen, indien blijkt, dat overvoering van de binnenlandsche markt een abnormale prijsdaling in het leven zou roepen en deze omstandigheid wellicht het welslagen der restrictie in gevaar zou kunnen brengen.

Bijplant gedurende de restrictieperiode.

Een snel uit de markt nemen van de surplusvoorraden, dus een rigoureuze exportbeperking in het begin der restrictieperiode, is gewenscht om een spoedig herstel van de markt te bewerkstelligen, hetgeen ten eerste in het belang van de cultuur moet worden geacht. Waar echter wegens het duidelijk gebleken bestaan eener overproductie restrictie doorgevoerd zal moeten worden tot een evenwichtstoestand is bereikt, is een toeneming van het thee-areaal gedurende de restrictieperiode ongewenscht, omdat dit het bereiken van een evenwichtstoestand zou bemoeilijken en de positie van de cultuur na opheffing der restrictie wederom in gevaar zou kunnen brengen.

Een dergelijke aanplantverbod komt ook daarom volkomen aannemelijk voor, omdat de restrictie in de eerste plaats beoogt bestaande belangen te beschermen en deze belangen benadeeld zouden worden door de vestiging van nieuwe of de uitbreiding van bestaande ondernemingen of aanplantingen. Wel kunnen hierdoor onbillijkheden voorkomen b.v. jegens ondernemingen die zich in het ontginningsstadium bevinden en nog slechts een aanplant in den grond hebben, onvoldoende voor het drijven van een normaalfabriek, doch deze gevallen zullen niet veelvuldig zijn; er kan bovendien aan tegemoet gekomen worden door aan dergelijke ondernemingen een gedeelte toe te staan van de gedurende de 5 restrictiejaren beschikbare uitbreiding van ½ pCt. (punt 6 der internationale overeenkomst).

Dit ½ pCt. (700 H.A. voor de ondernemingscultuur¹⁾ is gering, men zal er echter de grofste onbillijkheden mede kunnen voorkomen, onbillijkheden van geringeren omvang zullen ter wille van het veel grootere belang, dat met de restrictie gemoeid is, aanvaard dienen te worden.

¹⁾ De toegestane uitbreiding voor de bevolkingscultuur bedraagt ruim 200 H.A.

Gunstige prijsbeweging niettegenstaande en hoe-wel verwrongen en bedreigd door de Dollarsisère.

Rectificatie. Door een vergissing is de eerste zin van de vierde alinea van het laatste deel van bovengenoemd artikel op bl. 610 van de vorige aflevering minder begrijpelijk geworden. Deze zin volgt hier derhalve, zooals hij had moeten luiden:

„Na de mislukking der stabilisatiepogingen ging die wisselkoers zóóveel omlaag (van 27 Juni—10 Juli met niet minder dan pl.m. 15 pCt.; zie ook de tabel), dat Moody's index daardoor, niettegenstaande deze reeds 23 Juni niet onbelangrijk was begonnen te stijgen, ook in goud en Ponden Sterling, in de Hollandsche en Engelsche munteenheden omgerekend per saldo een leelijke inzinking vertoonde.”

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 3½ 29 Juli '33	Lissabon 6½ 4 Apr. '32
Bk. { Bel. Binn. Eff. 4 29 Juli '33	Londen 2 30 Juni '32
{ Vrsch. in R.C. 4 29 Juli '33	Madrid 6 26 Oct. '32
Athene 9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B. 2½ 25 Mei '33
Batavia 4½ 10 Mrt. '30	Oslo 3½ 22 Mei '33
Belgrado 7½ 20 Juli '31	Parijs 2½ 9 Oct. '31
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 3½ 25 Jan. '33
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 3½ 15 Mei '33
Brussel 3½ 13 Jan. '32	Rome 4 9 Jan. '33
Budapest 4½ 17 Oct. '32	Stockholm ... 3 1 Juni '33
Calcutta 3½ 16 Feb. '33	Tokio 3.65 2 Juli '33
Dantzig 4 12 Juli '32	Weenen 5 23 Mrt. '33
Helsingfors ... 5½ 2 Juni '33	Warschau 6 20 Oct. '32
Kopenhagen ... 3 1 Juni '33	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

WISSELKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1933				1932	1931	1914
	5 Aug.	31 Juli/ 5 Aug.	24/29 Juli	17/22 Juli	1/6 Aug.	3/8 Aug.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	15/8	15/8-21/4	23/8-31/8	31/8-7/16	1/4-1/2	13/16-2	31/8-3/16
Prolong.	—	11/4-1/2	11/4-21/4	21/4-1/2	1	11/4-2	21/4-3/4
Londen							
Daggeld...	1/8-1	1/8-1	1/4-1	1/8-1	1/2-1	3-4 1/2	13/4-2
Partic. disc.	3/8-1/2	3/8-1/2	7/16	7/16-1/2	11/16-3/4	45/16-3/8	41/4-3/4
Berlijn							
Daggeld...	—	43/8-6	41/4-55/8	41/8-51/4	53/8-61/2	—	—
Maandgeld	—	41/2-6	41/2-6	41/2-6	5-6 1/2	—	—
Part. disc.	—	37/8	37/8	37/8	4 1/2	—	21/8-1/2
Warenw...	—	4-1/2	4-1/2	4-1/2	5-1/2	—	—
New York							
Daggeld 1)	1	1	1	1	2-1/4	11/2-3/4	13/4-2 1/2
Partic. disc.	5/8	1/8	5/8-3/4	3/4	7/8	1	—

¹⁾ Koers van 4 Aug. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
1 Aug. 1933	1.86	8.24 3/4	59.08	9.70 1/4	34.57 1/2	100
2 " 1933	1.84 3/8	8.22 3/4	59.04	9.70 1/4	34.58	100
3 " 1933	1.79	8.20	59.03	9.70 1/4	34.58	100
4 " 1933	1.82 1/8	8.21 3/4	59.06	9.70 3/4	34.59	100
5 " 1933	1.82	8.19 3/4	59.07 1/2	9.70 3/4	34.59	99 7/8
7 " 1933	1.82 1/4	8.20 1/4	59.07	9.70 3/4	34.58	100
Laagste d.w.)	1.78 1/2	8.19	59.—	9.69 1/2	34.56	99 3/4
Hoogste d.w.)	1.87	8.25 1/4	59.13	9.71	34.60	100
Muntpariteit	2.4878	12.1070	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
1 Aug. 1933	47.95	—	7.35	1.50	13.07 1/2	20.72
2 " 1933	47.94	—	7.35	1.50	13.06	20.72
3 " 1933	47.92 1/2	—	7.35	1.50	13.—	20.62 1/2
4 " 1933	47.91	—	7.35	1.50	13.02 1/2	20.68
5 " 1933	47.93	—	7.35	1.50	—	—
7 " 1933	47.93	—	7.34	1.50	13.01	20.71 1/2
Laagste d.w.)	47.87	—	7.32	—	12.95	20.60
Hoogste d.w.)	48.—	28.—	7.37 1/2	1.50	13.10	20.80
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos-Aires *)	Montreal *)
1 Aug. 1933	42.85	36.95	41.60	3.65	65	1.71
2 " 1933	42.60	36.90	41.50	3.63	65	1.72
3 " 1933	42.35	36.65	41.25	3.62 1/2	65	1.70
4 " 1933	42.40	36.70	41.40	3.62 1/2	65	1.71
5 " 1933	42.40	36.65	41.30	3.62 1/2	65	1.71
7 " 1933	42.40	36.65	41.30	3.65	—	1.70
Laagste d.w.)	42.20	36.50	41.10	3.57 1/2	—	1.67
Hoogste d.w.)	42.60	36.90	41.45	3.70	65	1.74
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 3/4	2.4878

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
1 Aug. 1933	4,44	5,23	31,90	53,95
2 " 1933	4,54	5,35	32,50	55,10
3 " 1933	4,53 1/2	5,36	32,75	55,30
4 " 1933	4,52	5,36	32,60	55,25
5 " 1933	4,50	5,33	32,47 1/2	54,92 1/2
7 " 1933	4,48 1/4	5,31 1/4	32,45	54,70
8 Aug. 1932	3,46 1/8	3,91 1/4	23,78	40,24
Muntpariteit ..	4,86	3,90 3/8	23,81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	22 Juli 1933	29 Juli 1933	31 Juli 1933	5 Aug. 1933	Laagste	Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97½	97½	97½	97½	97½	97½
Athene	Dr. p. £	587½	587½	575	600	587½	587½
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10½	1/10½	1/10½	1/10½	1/10½	1/10½
Budapest ..	Pen. p. £	19¼	19¼	18¼	20¼	19¼	19¼
Buenos Aires	d. p. \$	42	42	41¼	42¼	42¼	42¼
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6½	1/6½	1/6½	1/6½	1/6½	1/6½
Constantin ..	Piast. p. £	690	695	690	695	690	690
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/5¼	1/5¼	1/4½	1/5¼	1/5¼	1/5¼
Kobe	Sh. p. yen	1/3½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109	110½	109½	109½
Mexico	\$ per £	16.86	16.17	15.50	16.50	16.—	16.—
Montevideo ..	d. per £	34	34½	32	36	34½	34½
Montreal ...	\$ per £	5.00	4.84	4.78	4.91	4.81	4.81
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4	4¼	4¼	4¼	4¼	4¼
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/3½	1/3½	1/2½	1/3½	1/3	1/3
Singapore ..	id. p. \$	2/3½	2/4½	2/3½	2/4½	2/4	2/4
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	29¼	29¼	29¼	30	29¼	29¼

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Goudprijs 3)

Londen 1) N.York 2)		Londen 3)	
1 Aug. 1933..	17 7/8	1 Aug. 1933....	124/-
2 " 1933..	17 7/8	2 " 1933....	124/3
3 " 1933..	17 7/8	3 " 1933....	124/7
4 " 1933..	17 7/8	4 " 1933....	124/-½
5 " 1933..	17 7/8	5 " 1933....	124/9
7 " 1933..	—	7 " 1933....	—
8 " 1932..	17 7/8	8 " 1932....	119/1
27 Juli 1914..	24 1/16	27 Juli 1914....	84/10¼

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	22 Juli 1933	31 Juli 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 12.332.824,52	f 5.268.108,38
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ultimo Juni 1933 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 209.376,92	" 109.357,71
Voorschotten op ultimo Juni 1933 a. d. gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en dergem. fondsel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting ..	" 1.629.664,04	" 1.629.664,04
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 413.860,24	" 413.860,24
Id. aan Suriname.....	" 184.435.769,45	" 184.704.174,82
Id. aan Curaçao.....	" 11.828.460,10	" 12.026.991,20
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op andere Staatsbedrijven 1)....	" 6.098.111,81	" 5.904.286,81
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeleeningen aan gemeenten (saldo)....	" 102.471.481,40	" 102.379.230,73
	" 34.775.897,53	" 23.859.966,43
	" 14.579.575,45	" 13.655.486,31
	" 43.788.065,29	" 43.798.065,29
Verplichtingen.		
Voorschot door De Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt Voorschot door De Ned. Bank in regk.-crt. verstrekt.....	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 330.387.000,—	f 330.387.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 131.780.000,—	" 141.780.000,—
Daggeleeningen.....	" 1.501.357,50	" 1.495.926,—
Zilverbons in omloop.....	" 110.353,15	" 21.284.237,25
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. aan het Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) Id. aan andere Staatsbedrijven 1)....	" 96.359.943,31	" 82.398.678,71
Id. aan diverse instellingen 1)....	" 18.579,58	" 28.579,58
1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.	" 92.837.886,58	" 101.019.935,96

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	29 Juli 1933	5 Aug. 1933
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	—	—
waaronder Muntbiljetten.....	—	—
Saldo Javasche Bank.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 184.704.000,—	f 189.485.000,—
Schatkistpromessen.....	" 1.000.000,—	" 1.000.000,—
Schatkistbiljetten.....	" 19.700.000,—	" 19.700.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 1.399.000,—	" 1.399.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.....	" 4.396.000,—	" 4.397.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.....	" 778.000,—	" 773.000,—
Voorschot van de Javasche Bank.....	" 241.000,—	" 1.552.000,—

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
8 Juli 1933..	706 2)	1.207	578	730	2.292
1 " 1933..	707 2)	1.279	564	722	2.275
24 Juni 1933..	707 2)	1.073	567	730	2.238
17 " 1933..	707 2)	1.081	486	731	2.250
10 " 1933..	706 2)	1.163	459	728	2.255
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluip. der activa. 2) Benevens f 152.000 buitenslands.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 7 Augustus 1933.

Activa.		
Binnel. Wis- Hfdbk. f	32.556.475,14	
sels, Prom., Bijbnk. "	515.913,78	
enz. in disc. Agsch. "	4.340.697,08	f 37.413.086,—
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef. f	11.138.850,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—	11.138.850,—
Beleeningen		
incl. vrsch. Hfdbk. f	67.490.790,78 1)	
in rek.-crt. Bijbnk. "	4.593.114,52	
op onderp. Agsch. "	39.846.536,24	
	f 111.930.441,54	
Op Effecten	f 110.735.942,81 1)	
Op Goederen en Spec. "	1.194.498,73	111.930.441,54 1)
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt, Goud	f 111.856.935,—	
Muntmat., Goud ..	673.415.223,83	
	f 785.272.158,83	
Munt, Zilver, enz. "	24.005.476,81	
Muntmat., Zilver.. "	—	809.277.635,64 2)
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	—	21.449.300,78
Gebouwen en Meub. der Bank.....	—	5.000.000,—
Diverse rekeningen	—	33.845.366,16
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221) ..	—	18.331.195,17
		f 1.048.385.875,29

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	3.749.272,82
Bijzondere reserve	5.000.000,—
Pensioenfonds	8.803.696,06
Bankbiljetten in omloop.....	917.905.135,—
Bankassignatiën in omloop	68.603,30
Rek.-Cour. { Het Rijk f	1.222.311,88
saldo's: { Anderen "	90.325.849,67
	91.548.161,55
Diverse rekeningen	1.311.006,56
	f 1.048.385.875,29

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
7 Aug. '33	111857	673.415	917.905	91.617	405.987	80
31 Juli '33	111857	662.142	937.894	73.076	392.208	79
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54
Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)	
7 Aug. 1933	37.413	—	111.930	11.139	33.845	
31 Juli 1933	47.291	—	117.602	21.538	21.402	
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509	

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
5 Aug. '33 2)	142.570		199.710	28.790	51.170
29 Juli '33 2)	142.910		197.360	28.200	52.686
8 Juli 1933	102.489	44.336	204.874	30.408	52.712
1 " 1933	103.051	44.172	199.291	33.365	54.160
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842
Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaal.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
5 Aug. '33 2)	4.020	69.340	—	24.960	62
29 Juli '33 2)	4.280	65.040	—	25.570	63
8 Juli 1933	5.088	9.457	51.058	22.084	62
1 " 1933	5.239	9.257	38.558	35.919	63
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluippost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

8 Augustus 1933.

Er bestond in de afgelopen week slechts matige belangstelling voor tarwe en koopers wachtten als regel af met het doen van nieuwe inkoop. In Australische tarwe waren eenige weken geleden in Engeland groote zaken gedaan, welke voorloopig voldoende bleken om in de behoefte te voorzien. Zelfs tot allengs dalende prijzen bleven in de afgelopen week de omzetten in die soort klein. In Manitoba-tarwe kwamen trouwens ook slechts kleine zaken tot stand, de groote koersschommelingen in Noord-Amerika maakten het niet aantrekkelijk daarin iets te ondernemen. Het meest trokken de aanbiedingen van tarwe uit Frankrijk en Duitsland de aandacht. In beide landen is men druk bezig met het binnenhalen van den oogst onder zeer gunstige weersomstandigheden en zoowel wat de kwaliteit als de kwantiteit betreft bestaat alle reden tot tevredenheid. De tarwe komt droog binnen met een hoog natuurgewicht en wordt in omringende landen dringend aangeboden tot steeds lagere prijzen. Geregelde exportzaken zijn gedaan, zoowel naar Engeland als naar Nederland. Ook in andere landen van het continent en in Engeland zijn de vooruitzichten van den tarwe-oogst zeer gunstig. Roemenië en Rusland zijn geregeld met tarwe aan de markt. De Russen geven hoog op van den stand van tarwe in hun land, en verwachten een betere dan een gemiddelde opbrengst. Onder den invloed van het aanbod van Europeesche tarwe, was ook voor Platatarwe de stemming gedrukt. De koersen aan de Argentijnsche termijnmarkten zijn weliswaar in het begin der week gestegen, doch later trad eene verlagening in. Het slot te Buenos Aires was 32 centavos per 100 KG. lager, te Rosario 24 centavos lager dan een week geleden. De berichten uit Noord-Amerika konden weinig verandering brengen in de stemming in Europeesche invoerlanden, hoewel zij zoowel uit de Ver. Staten als uit Canada alarmerend genoeg zijn. Droogte, hitte en insectenplaag zijn nog steeds ernstige bedreigingen. Het gemiddelde van de particuliere oogstrappen op 1 Augustus geeft een schatting van de opbrengst in de Ver. Staten van wintertarwe van 330 miljoen bushels en van zomertarwe van 147 miljoen bushels. Een maand geleden bedroeg de schatting door het landbouwbureau te Washington voor wintertarwe 336 en voor zomertarwe 160 miljoen bushels. Met belangstelling ziet men deze week het volgende officiële oogstrapport tegemoet. Voor Canada wordt de opbrengst door particuliere experts geschat op 253 miljoen bushels tegen 376 miljoen bushels op 1 Juli. In de provincie Alberta zijn door regen de vooruitzichten iets verbeterd, doch in de andere twee prairieprovincies blijft het droog en warm en komt de tarwe te vroeg tot rijpheid. Vooral in het Zuidelijke gedeelte dezer provincies is de toestand slecht. In het Noorden verwacht men een gemiddelde opbrengst. De koersen voor tarwe hebben te Chicago weder sterk gefluctueerd. Het slot was er 5 3/4 dollarcents per 60 lbs. hooger dan een week geleden. Het beursbestuur heeft de slotprijzen van 31 Juli als minimumprijzen vastgesteld tot 15 Augustus. De termijnmarkt te Winnipeg sloot op 5 Augustus 3 1/2 dollarcents hooger dan een week geleden en was gisteren gesloten. Berichten over tarwe in Australië zijn op het oogenblik over het algemeen gunstig, doch regen is noodzakelijk gedurende verscheidene weken. De tarwe-oogst in China is volgens de berichten grooter dan in het vorige jaar en de in te voeren hoeveelheid zal kleiner behoeven te zijn.

De stemming voor rogge was in de afgelopen week flauw tengevolge van dringend aanbod van Europeesche soorten. Vooral Duitsland en Hongarije waren sterk aan

de markt tot teruglopende prijzen, waartoe beperkte zaken tot stand kwamen.

Maïs bleef in ruime mate aangeboden uit aangekomen en spoedig verwachte booten. De kwaliteit der Plata-maïs was bij aankomst over het algemeen niet slecht, terwijl ook zeer goede kwaliteiten werden gelost. De aangekomen Donaumaïs gaf alle reden tot tevredenheid wat de kwaliteit betrof. De vraag was niet levendig en houders van aankomende partijen waren genoodzaakt om verdere prijsconcessies te doen. Tot de lagere prijzen werd het aanbod weder door de consumptie opgenomen. Voor Platamaïs op aflading heeft de eerste hand hare prijzen verlaagd, doch de tweede hand verkocht nog lager en nam de matige omzetten voor haar rekening. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires was het slot voor maïs 17 centavos per 100 KG., te Rosario 20 centavos lager dan een week geleden. De Donau-afladers hebben hunne vraagprijzen op Augustus en September-aflading vrij aanmerkelijk verlaagd en daarin zijn verschillende zaken tot stand gekomen. De berichten over maïs in Zuid-Slavië zijn tengevolge van regen den laatsten tijd verbeterd. Het mooie weder in Roemenië komt daar den maïs-oogst ten goede; gunstige weersomstandigheden zullen in Augustus en September noodig zijn.

De gerst-oogst in Roemenië belooft zeer goed te worden, zoowel kwantitatief als kwalitatief. Afladers zijn dringend aan de markt met gerst; ook zware natuurgewichten worden aangeboden met slechts een kleine premie boven de lichtere gewichten. De prijzen voor verlading in de eerstvolgende maanden zijn in de afgelopen week allengs verscheiden gulden per last gedaald en geregeld werden tot de dalende prijzen zaken gedaan. Door de flauwe stemming voor Donaugerst op aflading waren ook aangekomen en stoomende Donau- en Platagerst gedrukt en tot lagere prijzen te koop.

Van haver is het aanbod ruimer geworden. Vooral Boheemsche en Duitse haver worden aangeboden tot in de afgelopen week sterk verlaagde prijzen. Ook Plata-haver moest daardoor in prijs verlaagd worden. Het slot te Buenos Aires was 15 centavos lager.

SUIKER.

De afgelopen week gaf voor suiker een loom beeld te zien.

In Amerika, waar de handel in geraffineerd tegenviel, was voor ruwsuiker weinig kooplust te bespeuren. Voor kleinere partijen werd ca. 1.45 d.c. & fr. betaald. De New-Yorksche termijnmarkt was buitengewoon rustig met slechts fractioneele schommelingen en geringe omzetten. De slotnoteeringen waren: Sept. 1.38, Oct. 1.42, Dec. 1.46, Jan. 1.46 en Mrt. 1.53, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.45 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 56.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons tegen 55.900 tons verleden jaar en de voorraden 368.000 tons tegen 253.300 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1933 tons	1932 tons	1931 tons
Productie (Raming)	1.995.000	2.602.864	3.122.186
Ontvangsten	23.481	12.211	42.506
Totaal sedert 1/1	863.446	1.288.831	1.587.028
Verscheppingen	53.189	69.527	101.527
Voorraad	761.149	1.059.799	1.405.763

Ook in Engeland ging slechts weinig om, doordat zoowel koopers als ook verkopers een afwachtende houding aannamen. Nadat aanvankelijk nog Sh. 5/4 1/2 voor

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Juli/5 Aug. 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	30 Juli/5 Aug. 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	19.795	827.269	882.988	685	17.176	7.650	844.445	890.638
Rogge	7.085	248.258	309.501	—	4.819	1.543	253.077	311.044
Boekweit	92	13.152	16.128	—	25	—	13.177	16.128
Maïs	26.789	668.210	820.397	8.042	128.531	208.059	796.741	1.028.456
Gerst	4.069	208.738	235.702	250	19.418	7.985	228.156	243.687
Haver	709	94.280	118.933	—	2.771	3.022	97.051	121.955
Lijnzaad	2.780	144.633	168.638	6.485	184.080	231.251	328.713	399.889
Lijnkoek	6.281	54.797	65.667	—	—	50	54.797	65.717
Tarwemeel	83	11.937	14.084	126	4.591	9.141	16.528	23.225
Andere meelsoorten	122	33.014	23.522	—	6.082	8.238	39.096	31.760

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 3)		ROGGE No. 2 Canada loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 3)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. Z. Russische loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		DRUIVEN Black Ali- cante p. KG. Westland		TOMATEN A per KG. Westland		VROEGE AARD- APPELEN p. 100 KG. Groot- broek		RUND- VLEESCH (versch) Gem.v.3kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1925	17,20	100,0	13,075	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,475	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,475	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	0,80	100,0	20,—	100,0	4,93	100,0	93,—	100,—	77,50	100,—
1929	12,25	71,2	10,875	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	0,64	80,0	16,—	80,0	3,15	63,9	96,40	103,7	93,125	120,2
1930	9,675	56,3	6,225	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	0,62	77,5	20,—	100,0	4,12	83,6	108,—	116,1	72,90	94,1
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	0,49	61,3	14,50	72,5	4,95	100,4	88,—	94,6	48,—	61,9
1932	5,225	30,4	4,625	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	0,41	51,3	11,50	57,5	1,69	34,3	61,—	65,6	37,50	48,4
Jan. 1931	6,525	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	—	—	—	—	—	—	96,—	103,2	56,—	72,3
Febr. "	5,775	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	—	—	—	—	—	—	91,—	97,8	50,—	64,5
Maart "	5,625	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	—	—	—	—	—	—	90,—	96,8	51,—	65,8
April "	5,90	34,3	4,425	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	—	—	—	—	—	—	97,—	104,3	47,—	60,6
Mei "	6,15	35,8	4,975	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	—	—	—	—	—	—	98,—	105,4	45,—	58,1
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	—	—	—	—	—	—	101,—	108,6	41,—	52,9
Juli "	5,425	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	—	—	—	—	—	—	95,—	102,2	49,—	63,2
Aug. "	4,975	28,9	4,025	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	0,65	81,3	8,50	42,5	5,75	116,6	94,—	101,1	54,—	69,7
Sept. "	4,775	27,8	4,275	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	0,48	60,0	9,—	45,0	—	—	84,—	90,3	50,—	64,5
Oct. "	5,—	29,1	4,475	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	0,34	42,5	17,50	87,5	—	—	75,—	80,6	49,—	63,2
Nov. "	5,825	33,9	5,475	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	—	—	—	—	—	—	72,—	77,4	48,—	61,9
Dec. "	4,925	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	—	—	—	—	—	—	70,—	75,3	43,—	55,5
Jan. 1932	5,05	29,4	5,075	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	—	—	—	—	—	—	70,—	75,3	40,—	51,6
Febr. "	5,30	30,8	5,075	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	—	—	—	—	—	—	68,—	73,1	34,—	43,9
Maart "	5,525	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	32,—	41,3
April "	5,65	32,7	6,225	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	26,—	33,5
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	26,—	33,5
Juni "	5,225	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	34,—	43,9
Juli "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	—	—	15,50	77,5	2,07	42,0	64,—	68,8	35,50	45,8
Aug. "	5,20	30,2	4,075	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	0,56	70,0	8,—	40,0	1,31	26,6	62,—	66,7	40,50	52,2
Sept. "	5,475	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	0,37	46,3	5,50	27,5	—	—	55,—	59,1	42,50	54,8
Oct. "	5,25	30,5	3,925	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	0,30	37,5	17,—	85,0	—	—	51,—	54,8	44,—	56,8
Nov. "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,3
Dec. "	4,725	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,3
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	50,50	54,3	44,75	57,7
Febr. "	4,775	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	49,25	53,0	45,—	58,1
Maart "	5,05	29,4	3,825	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2	—	—	—	—	—	—	46,50	50,0	46,—	59,3
April "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,2	129,50	28,0	—	—	—	—	—	—	49,50	53,2	48,25	62,3
Mei "	5,40	31,4	3,775	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	—	—	—	—	—	—	52,25	56,2	49,—	63,2
Juni "	5,25	30,5	3,55	27,2	66,00	28,5	75,75	32,1	163,25	35,3	—	—	—	—	—	—	51,25	55,1	48,—	61,9
Juli "	5,825	33,9	3,85	29,4	64,25	27,8	78,00	33,1	176,25	38,1	—	—	13,55	67,8	0,83	16,8	49,25	53,0	48,50	62,6
Aug. "	5,80	33,7	3,70	28,3	63,00	27,2	73,50	31,1	173,00	37,4	—	—	12,08	60,4	0,89	18,1	48,—	51,6	49,50	63,9
7 Aug. "	5,85	34,0	3,50	26,8	61,50	26,6	70,00	29,7	165,00	35,7	0,48	60,0	13,33	66,7	0,77	15,6	48,—	51,6	49,50	63,9

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische. 3) Tot Jan. 1928 Matting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1931 het betreffende jaar. 4) 29 Juli. 5) 5 Aug. 6) 28 Juli. 7) 4 Aug.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN										DIVERSEN			
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,90 Bé s. g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66p §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto				
	f.	%	f.	%	§cts.	%	§cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%		
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,—	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
Jan. 1931	10,30	95,4	0,85	50,6	6,08	40,9	10,30	44,3	8,31	28,4	3,09	33,1	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
Febr. "	10,30	95,4	0,85	50,6	6,14	41,3	10,95	47,1	9,58	32,7	3,55	38,0	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	64,8	10,21	85,1
Maart "	10,30	95,4	0,66	39,3	6,07	40,9	10,90	46,9	9,70	33,1	3,56	38,1	25,25	45,9	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
April "	10,15	94,0	0,53	31,5	5,66	38,1	10,25	44,1	8,68	29,7	3,31	35,4	24,50	44,5	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
Mei "	10,00	92,6	0,535	31,5	5,375	36,2	9,40	40,4	8,18	27,9	3,01	32,2	23,50	42,7	13,00	44,1	21,75	62,7	10,21	85,1
Juni "	10,00	92,6	0,34	20,5	4,24	28,5	9,10	39,1	7,54	25,8	3,01	32,2	22,00	40,0	12,50	42,4	19,13	55,1	10,21	85,1
Juli "	10,00	92,6	0,245	14,3	3,405	22,9	9,25	39,8	7,73	26,4	3,35	35,8	22,25	40,5	12,50	42,4	20,25	58,4	8,26	68,8
Aug. "	10,00	92,6	0,43	25,9	3,94	26,5	7,20	31,0	5,94	20,3	2,59	27,7	22,25	40,5	12,00	40,7	18,75	54,0		

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

Table with columns for ZUIVEL EN EIERN (Boter, Kaas, Eieren) and METALEN (Koper, Lood, Tin, IJzer, Gieterij-IJzer, Zink, Goud, Zilver). Includes a detailed table of prices and a summary paragraph at the bottom.

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

Table with columns for BOUWMATERIALEN (Vurenhout, Steenen, Cacao, Copra) and KOLONIALE PRODUCTEN (Koffie, Rubber, Suiker, Thee). Includes a detailed table of prices and a summary paragraph at the bottom.

N.B. Alle Pondennotering vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de deprecieatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verlaagd.

ruwsuiker betaald werd, kon al spoedig niet meer dan Sh. 5/1½ bedongen worden.

Na het flauwe slot van de voorafgaande week opende de Londensche termijnmarkt deze week weer in flauwe stemming met lagere noteringen op den eersten dag. Het verdere verloop van de week was nauwelijks prijshoudend en de slotnoteringen luiden als volgt: Aug. Sh. 5/1½, Dec. Sh. 5/4, Mrt. Sh. 5/6½ en Mei Sh. 5/9.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1933 tons	1932 tons	1931 tons
Duitsland 1/7	654.000	1.068.000	1.093.000
Tsjecho-Slowakije 1/7	263.000	375.000	469.000
Frankrijk 1/7	363.000	363.000	470.000
Nederland 1/7	177.000	177.000	227.000
België 1/7	117.000	85.000	111.000
Hongarije 1/7	61.000	50.000	76.000
Polen 1/7	257.000	252.000	348.000
U.K. 1/7 Geïmp. suiker ...	314.000	207.000	214.000
„ 1/7 Binnenl. „ ...	53.000	3.000	21.000
Europa	2.259.000	2.580.000	3.029.000
V.S. alle havens 1/7	553.000	564.000	519.000
Cubaansche havens 1/7 ...	842.000	1.162.000	1.605.000
Cuba binnenland 1/7	1.740.000	1.835.000	2.000.000
Java 1/7	2.519.000	1.921.000	966.000
Totaal	7.913.000	8.062.000	8.119.000

Waarvan geblokkeerd 2.070.000 3.247.000 2.810.000

Op Java verkocht de N.I.V.A.S. ca. 3000 tons Supérieur, ca. 5000 tons bruine suiker, benevens 47.000 tons Melasse.

Hier te lande bleef de markt in één doen. In de noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt kwamen zoo goed als geen veranderingen bij beperkten handel. Het slot luidde voor Aug. f 5¼, Dec. f 5½, Mrt. f 5½ en Mei f 6.—

KOFFIE.

In de afgelopen week bleef het artikel in lusteloze stemming verkeeren. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië bleven vrijwel onveranderd. Daar de dollarkoers echter iets gestegen is, komen de offertes, omgerekend in Hollandsch geld, een fractie hooger uit dan verleden week.

Uit de gisteren bekend geworden Weekstatistiek van Brazilië is gebleken, dat in de vorige week van Santos naar Europa verscheept zijn 72.000 balen tegen 218.000 balen in de week daarvoor en naar de Vereenigde Staten 148.000 balen tegen 193.000 balen. Verscheept werden van Rio naar Europa 60.000 balen tegen 42.000 balen en naar de Vereenigde Staten 48.000 balen tegen 26.000 balen. Als verkocht door Santos worden opgegeven naar Europa 50.000 balen tegen 155.000 balen en naar de Vereenigde Staten 115.000 balen tegen 211.000 balen.

Als vernietigd in de vorige week worden slechts opgegeven 1000 balen te Rio.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik, onder aftrek van het op circa 15 dollarcenten geschatte voordeel van de bijlevering van de bekende bonus van 10 %, voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping nu ongeveer \$ 10.20 à 10.50 per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 10.25 à 10.55. Voor Rio type New-York 7 met beschrijving prompte verscheping, komen de offertes, op dezelfde wijze berekend, uit op ongeveer \$ 8.60 à 8.65. Bij den dollarkoers van heden staan deze aanbiedingen gelijk met onderstaande prijzen in gouddollars:

Santos Superior	\$ 7.50 à 7.70
„ Prime	„ 7.50 à 7.75
Rio 7	„ 6.30 à 6.35

wat voor Santos onveranderd à een fractie hooger is, en voor Rio onveranderd, vergeleken tegen de vorige week.

De prijzen in de eerste hand in Nederlandsch-Indië zijn voor de ongewassen Sumatra Robusta soorten iets lager, doch voor gewassen Robusta onveranderd. De noteringen zijn thans aan te nemen op:

Palembang Robusta, Augustus verscheping, 12¼ ct.; Benkoelen Robusta, Augustus verscheping, 12¼ ct.; Mandheling Robusta, Augustus verscheping, 13½; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus verscheping, 17¼ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen ½ ct. terug. September staat thans genoteerd 12¼, December 13, Maart 13¼ en Mei 13¼.

De officieele loco-noteringen werden verlaagd voor Superior Santos van 22 op 21 ct. per ½ K.G. en voor Robusta van 22½ op 21½ ct.

De slot-noteringen te New-York waren:

	Gemengd Contract (basis Rio No. 7)				Santos Contract (basis Santos No. 4)			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
7 Augustus	\$ 5.75	5.98	6.09	6.15	7.95	8.16	8.25	8.32
1 Augustus	„ 5.66	5.78	5.90	5.98	7.73	7.91	8.02	8.07
24 Juli	„ 5.80	6.06	6.26	6.32	7.96	8.24	8.38	8.43
17 Juli	„ 6.63	6.88	7.10	7.23	8.90	9.10	9.25	9.38

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Juli de aanvoer geweest is als volgt:

	1933 bn.	1932 bn.	1931 bn.
in Europa	892.000	625.000	914.000
„ Ver. Staten van Amerika	879.000	638.000	986.000
Totaal	1.771.000	1.263.000	1.900.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zeven maanden van het jaar bedroegen 13.439.000 balen tegen 13.492.000 balen in 1932 en 16.060.000 balen in 1931.

De Afleveringen in Juli waren:

	1933 bn.	1932 bn.	1931 bn.
in Europa	851.000	781.000	876.000
„ Ver. Staten van Amerika	930.000	875.000	889.000
Totaal	1.781.000	1.656.000	1.765.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste zeven maanden van het jaar waren 13.098.000 balen tegen 13.394.000 balen in 1932 en 14.633.000 balen in 1931.

De zichtbare voorraad was op 1 Augustus in Europa 2.029.000 balen tegen 1.988.000 balen op 1 Juli. In Amerika bedroeg hij 1.047.000 balen tegen 1.098.000 balen op 1 Juli. In Europa en in Amerika tezamen was de voorraad dus op 1 Augustus 3.076.000 balen tegen 3.086.000 balen op 1 Juli. Hij bedroeg op 1 Augustus 1932 — 4.152.000 balen en op 1 Augustus 1931 — 3.946.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 Augustus 6.699.000 balen tegen 6.452.000 balen op 1 Juli en 6.329.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan de cijfers van 1 Augustus nog niet bekend zijn, doch die op 1 Juli 1933 bedroegen 14.470.000 balen en op 1 Augustus 1932 niet zijn bekend gemaakt).

Rotterdam, 8 Augustus 1933.

STEENKOLEN.

Van alle markten wordt slapte gerapporteerd. Men kan daarvoor het voor de hand liggende argument gebruiken, dat de zomermaanden Juli en Augustus nooit tot de levendigste behooren op kolengebied.

In Engeland is een studicommisatie in het leven geroepen om te onderzoeken en rapport uit te brengen omtrent de breakage van kolen, een obstakel, dat te wijten is aan de in Engelsche kolenhavens gevolgde werkwijze. De van de mijnen komende wagons kunnen in de meeste Engelsche havens op geen andere wijze worden geleidigd dan door middel van leegstorten.

Tusschen Engelsche en Fransche belanghebbenden wordt onderhandeld over een ruil van kolen van Wales tegen mijnhout van Franschen oorsprong. Zullen wij binnenkort beleven, dat kolen van Newcastle naar Nederland komen als betaalmiddel voor Betuwsche kersen of dergelijke producten?

De prijzen zijn:

Northumberland ongezeefde	f 6.85
Durham ongezeefde	„ 7.25
Cardiff 2/3—1/3	„ 8.50
Schotsche gezeefde Prime Lothians	„ 7.05
Yorkshire gewassen Singles	„ 6.40
Westfaalsche Veförder	„ 8.25
„ Vlamstukken I	„ 9.—
„ Smeenootjes	„ 8.75
„ Gasvlamförder	„ 8.25
„ Gietcokes	„ 11.—

Hollandsche Eierbriketten, 13.—
alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 7.—. Markt ongeanimeerd. 8 Juli 1933.

DE TWENTSCHE BANK N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

Maandstaat op 31 Juli 1933

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pOt. op aandelen B waarvoor waarborg gedeponeed	f	418.500,—
Deelnemingen in diverse ondernemingen	„	2.578.085,10
Effecten van Aandeelhouders ten eigen gebruike	„	24.999.200,—
Kassa en de Nederlandsche Bank	„	7.297.917,38
Wissels en Coupons	„	24.432.104,31
Nederl. Schatkistbiljetten en -Promessen	„	39.155.930,50
Daggeldleeningen	„	350.000,—
Bankiers in Binnen- en Buitenland	„	21.625.299,69
Eigen Effecten en Syndicaten	„	7.011.021,87
Effecten van het Zieken- en Pensioenfonds	„	2.927.077,69
Saldo te leveren en te ontvangen Effecten	„	390.718,98
Prolongatiën gegeven	„	7.040.620,—
Debiteuren	f	134.310.855,26
af: loopende Promessen	„	14.595.000,—
		<hr/>
	„	119.715.855,26
Gebouwen	„	8.000.000,—
		<hr/>
Totaal	f	265.942.330,78

CREDIT

Kapitaal	f	40.000.000,—
Reservefonds	„	15.000.000,—
Aandeelhouders voor gedeponeede Effecten als waarborg voor 90 pOt. storting op aandelen B	f	418.500,—
in Leen-Depot	„	24.580.700,—
		<hr/>
	„	24.999.200,—
Zieken- en Pensioenfonds	„	6.459.909,94
Deposito's	„	63.794.523,97
Crediteuren	f	98.056.930,89
„ in vreemde valuta	„	13.238.742,23
		<hr/>
	„	111.295.673,12
Te betalen Wissels	„	2.075.128,81
Geaccepteerd door derden	„	520.043,40
Diverse Rekeningen	„	1.797.851,54
		<hr/>
Totaal	f	265.942.330,78

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

AMSTERDAM

'S-GRAVENHAGE

ROTTERDAM

BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
 HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PASSOEROEAN,
 PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
 TEGAL, TELOK BETONG, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN

DE NEDERLANDSCHE WERKGEVER

Wekelijksch Orgaan v/h. Verbond
 van Nederlandsche Werkgevers

VERANTWOORDELIJKE REDACTIE:
 Mr. P. W. J. H. CORT VAN DER
 LINDEN EN Mr. A. N. MOLENAAR

ABONNEMENTS-
 PRIJS VOOR
 NIET LEDEN
 f 6.— PER JAAR

Vraagt proefexemplaren bij het
 Secretariaat: Kneuterdijk 8,
 Telefoon No. 117510 - Den Haag

VAN ONZEN INVLOED als het bekendste
 Handelsinformatie-Bureau wordt door den
 Handel en de Banken steeds meer gebruik ge-
 maakt voor het incasseeren en regelen van
 achterstallige en betwiste handelsvorderingen.

VAN DER GRAAF & Co. N.V.
 AMSTERDAM BRUSSEL

Heeft U reeds de volmacht voor de Postgiro
 ingevuld? Zij, die Uw steun behoeven
 zullen er U dankbaar voor zijn.

Eenmaal invullen is voldoende. De maan-
 delijksche betaling geschiedt dan auto-
 matisch. Doe het nog heden.

Postgiro

186.000

Nijgh & Van Ditmar N.V.

UITGEVERS

ROTTERDAM

Wijnhaven No. 113
 Telef. 27840 (vier lijnen)

Belast zich met het
 verzorgen van uit-
 gaven en tijdschrif-
 ten op elk gebied

VERSCHENEN:

Verkeersvraag- stukken voor de groote stad

door

Mr. B. MEES

Prijs f 3.90

Bij den Boekhan-
 del verkrijgbaar.

NIJGH & VAN DITMAR N.V.
 ROTTERDAM